

GDI Programmeringsplan 2023

Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO)

Voor burgers en ondernemers. Afmaken wat we al hadden gepland en focus aanbrengen in onze ambities.

GDI Programmeringsplan 2023

Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO)

Voor burgers en ondernemers. Afmaken wat we al hadden gepland en focus aanbrengen in onze ambities.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aangeboden aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
door de staatssecretaris van Binnenlandse zaken en Digitalisering

Colofon

Uitgave:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Inhoud

Home

Voorwoord	5
Samenvatting	6
Leeswijzer, afkortingen en begrippen	7

Inleiding 10

Kaders	12
Domeinen in het algemeen	16

Domein Toegang 17

Domein Interactie 24

Domein Gegevensuitwisseling 30

Domein Infrastructuur 37

Financieel overzicht 44

Bijlage 48

Nieuwe programma's en projecten	49
Lopende programma's en projecten	64

Voorwoord Dick Heerschop, voorzitter PGDI

In onze fysieke leefomgeving staat het leggen van de eerste steen symbool voor de inwijding van de fundering waarop een nieuw gebouw wordt gebouwd.

De publicatie van dit eerste programmeringsplan voor de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) is als het leggen van de eerste steen voor het fundament waarop het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO) wordt gebouwd. Overheden en dienstverleners met een publieke taak werken vanaf 2022 als één overheid samen om de Generieke Digitale Infrastructuur up-to-date te houden. Onder eindverantwoordelijkheid van de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering wordt voortaan interbestuurlijk geprogrammeerd, passend binnen de maatschappelijke opgaven waar we allen aan werken en rekening houdend met de beleidsambities van het Kabinet.

Deze opzet van interbestuurlijk programmeren en budgetteren is niet nieuw. Voor het MIDO is dankbaar gebruikgemaakt van de ervaringen bij de fysieke infrastructuur binnen het zogenaamde MIRT. MIRT staat voor het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport en heeft betrekking op het ruimtelijk fysieke domein. In het MIRT zijn projecten en programma's opgenomen waarbij het Rijk samen met de regio's werkt aan de ruimtelijke inrichting van Nederland. Voor de digitale overheid is eenzelfde sturing ingericht. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO) bouwt zo voort op de ervaringen uit het fysieke domein.

Wat moet de GDI kunnen en wat is nodig om dat te (blijven) realiseren? Hoe sluit dat aan op nationale en internationale ambities? Op wet- en regelgeving? Op een waarden gedreven digitale overheid? Als Programmeringsraad worden wij daarvoor ondersteund door vijf ondersteunende overleggen te weten de Programmeringstafels Toegang, Interactie, Gegevensuitwisseling en Infrastructuur én door onze Architectuurraad die de samenhang bewaakt. Vanuit deze gezamenlijke aanpak hebben wij aan de doorontwikkeling van de GDI-bouwstenen gewerkt.

Het vertrekpunt in dit jaar was de bestaande situatie waarin al werd samengewerkt tussen de diverse partijen en met de afspraken die er reeds lagen over de uit te voeren projecten. Daarom is voor 2023 gekozen voor het afmaken van waar we al aan zijn begonnen én is er focus aangebracht in die zaken die we de komende jaren echt moeten oppakken, in lijn met de geformuleerde ambities.

Daarmee is dit plan concreet voor 2023 en biedt het tevens perspectief voor de langere termijn.

De GDI biedt zo de infrastructurele basis voor andere digitaliseringsinitiatieven om de brede publieke dienstverlening beter te laten aansluiten bij de verwachtingen van burgers en ondernemers.

Voor het eerst zijn nu alle werkzaamheden, zoals het beheren van voorzieningen als DigiD, MijnOverheid, Berichtenbox of het digitaal ondernemersplein, standaarden als Peppol voor digitaal zakendoen en afspraken(stelsels) als Standard Business Reporting, inzichtelijk gemaakt op zowel planning en inhoud.

Naast de inhoud en planning, biedt dit programmeringsplan inzicht in het bijbehorende budget. Het budget voor de GDI is samengebracht in de centrale financiering. Alle - bij de GDI - betrokken partijen hebben budgetten overdragen aan de centrale financieringspost onder regie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Vanuit dat centrale budget worden de werkzaamheden van de GDI gefinancierd.

Door inhoud, planning en budget overzichtelijk te presenteren, wordt de GDI transparanter en voorspelbaarder.

Zoals gezegd is dit programmeringsplan de eerste steen. Komende jaren zal dit plan jaarlijks worden herijkt, voorzien worden van goed getimede stuurmomenten en wordt er over de resultaten verantwoording afgelegd.

Voor mij als voorzitter is het in ieder geval duidelijk dat er interbestuurlijk zeer betrokken wordt gewerkt aan het op programmatische wijze verbeteren van de digitale dienstverlening aan burgers en ondernemers. Een opgave waar ik, de leden van de Programmeringsraad en onze ondersteunende overleggen met veel plezier onze schouders onder zetten.

Dick

Samenvatting

Het GDI-programmeringsplan beschrijft welke activiteiten er het komende jaar worden uitgevoerd om de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) te beheren, door te ontwikkelen en te vernieuwen. De GDI is een verzameling van voorzieningen zoals DigiD, standaarden (onder andere Digikoppeling) en afspraken zoals bijvoorbeeld eHerkenning.

Het GDI-programmeringsplan maakt onderdeel uit van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO) dat naar analogie van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT / fysieke infrastructuur) is opgezet. Binnen het MIDO werken publieke dienstverleners en pensioen- en zorgverzekeraars samen aan het verbeteren van de digitale dienstverlening aan burgers en ondernemers. Dit doen zij door de activiteiten voor het komende jaar te programmeren en toe te werken naar een gewenste situatie van over vijf jaar zoals deze is geformuleerd in de GDI-meerjarenvisie. De GDI werkt daarmee verbindend voor iedereen. Dit GDI-programmeringsplan 2023 is het eerste programmeringsplan voor de GDI.

De inhoud van dit plan is ingedeeld naar drie onderwerpen:

1. Beheer en Exploitatie (BenE): De beheer en exploitatie activiteiten betreffen die activiteiten om de bestaande GDI onderdelen te continueren en veilig te houden. In de informatievoorziening wordt dit ook de “run” genoemd. Voorbeelden hiervan zijn het beschikbaar houden van DigiD en bijvoorbeeld MijnOverheid.
2. Doorontwikkeling: Het tweede deel van het plan gaat in op de doorontwikkeling van bestaande GDI onderdelen. Dit betreft functionele doorontwikkeling, aanpassingen vanwege nieuwe wet en regelgeving en het bieden van stabiliteit. De zogenaamde “change”. Denk hierbij aan de herbouw van Digipoort en het doorontwikkelen naar een Federatief Berichtenstelsel.
3. Vernieuwing: Tot slot wordt de GDI op onderdelen ook vernieuwd door het toepassen van innovatie. Nieuwe inzichten en technieken maken dat de GDI zich moet blijven aanpassen om zo te veilig te blijven en passend bij de wensen en eisen van burgers, ondernemers en de dienstverleners. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van de Europese Digitale Identiteit en het realiseren van een zogenaamde “wallet” waarmee digitaal gegevens kunnen worden gedeeld.

Voor de financiering van de GDI is voor het eerst een centraal budget beschikbaar. Dit budget is tot stand gekomen doordat de budgetten voor de GDI die voorheen bij de diverse departementen beschikbaar waren, zijn samengevoegd. Binnen de interbestuurlijke MIDO sturing wordt vanaf 2023 -onder regie van de BZK- deze wijze van financiering gehanteerd. Dit levert een transparant beeld op van welke budgetten aan welke GDI onderdelen worden besteed.

Voor 2023 zijn de volgende bedragen beschikbaar in de begroting:

- Beheer en exploitatie-activiteiten € 234,7 mln.
- Doorontwikkeling en vernieuwing € 62,5 mln.

Aangezien de vraag het (IT) aanbod overstijgt, is er in dit plan scherp geprioriteerd. Bij de prioritering is de continuïteit van de bestaande dienstverlening voorop gesteld. Ten tweede vinden de doorontwikkel-activiteiten, die veelal meerjarig zijn, doorgang. Vervolgens is er een aantal vernieuwingsvoorstellen geselecteerd die bijdragen aan het realiseren van de GDI meerjarenvisie.

De monitoring op de realisatie van de activiteiten uit dit plan vindt plaats in de zogenaamde lijn van opdrachtnemer naar opdrachtgever. De opdrachtnemers verantwoorden zich periodiek op inhoudelijke voortgang en financiële uitnutting van het beschikbare budget aan de opdrachtgever. De opdrachtgever informeert, op basis van die verantwoordingsinformatie, vervolgens de Programmeringsraad GDI en de onderliggende gremia. Voorbeelden van de onderliggende gremia zijn de GDI domein specifieke programmeringstafels (Interactie, Toegang, Gegevensuitwisseling en Infrastructuur) en de Architectuurraad.

Bij het opstellen van het programmeringsplan werd het duidelijk dat het voor de GDI van belang is dat er een samenhangende GDI architectuur komt. In dit programmeringsplan wordt dan ook plek geboden om de inrichtingsprincipes van de GDI architectuur toe te lichten en de verbinding met de inhoud te maken.

Leeswijzer

Na de inhoudsopgave volgt hoofdstuk 1, dat het MIDO kort beschrijft. Hoofdstuk 2 beschrijft de kaders; de daaropvolgende hoofdstukken beschrijven de domeinen – respectievelijk Interactie, Toegang, Gegevensuitwisseling en Infrastructuur.

Per domein zijn ook de belangrijkste programma's en projecten opgenomen met daarbij een korte beschrijving van hun bijdrage aan de GDI-meerjarenvisie. Ook is hier het budget opgenomen dat daarvoor begroot is.

Het GDI-programmeringsplan 2023 kent per domein een onderdeel 'De GDI-opgaven voor dit domein in één oogopslag' waarin alle stuurinformatie wordt getoond. Per domein wordt zo per bouwsteen aangegeven wat de belangrijkste doorontwikkelpannen zijn, naast het gebruikelijke beheer en onderhoud dat op de voorzieningen plaatsvindt. Hierbij is ook per bouwsteen aangegeven wat de jaarlijkse beheer- en exploitatiekosten zijn.

Tot slot volgt inzicht in de financiën en verwijzingen naar achterliggende bronnen.

Afkortingen en begrippen

Afspraak	Regels die voor de inrichting van een generieke functie door partijen zijn overeengekomen, vastgelegd en gepubliceerd.
Afnehmer	Degene die afspraken, standaarden en voorzieningen van de GDI gebruikt of inzet voor de interactie met burgers en bedrijven of voor interactie met andere afnemers. De afnemers zijn voornamelijk uitvoeringsorganisaties en medeoverheden, ministeries, maar ook maatschappelijke instellingen en private partijen met een publieke taak.
Architectuur	Beschrijving van een (complex) geheel, en van de principes die van toepassing zijn op de ontwikkeling van het geheel en zijn onderdelen.
Bouwsteen	Afspraak, standaard of voorziening die bij voorkeur herbruikbaar is.
Burgers en ondernemers	Verkorte schrijfwijze voor: burgers, bedrijven, ondernemers, instellingen, intermediairs en hun gemachtigden.
Dienstverlener	Persoon of organisatie die voorziet in het leveren van een afgebakende prestatie (dienst) aan haar omgeving (de afnemers).
Digitale overheid	Betreft het gebruik van digitale technologie, als integraal onderdeel van strategieën om de overheid te moderniseren, met als doel om publieke waarde te creëren.
Digitalisering	Containerbegrip voor verschillende technologieën die een snelle ontwikkeling kennen, zoals bijvoorbeeld momenteel het internet of things, big data analytics, artificiële intelligentie en blockchain.
Domein(en)	GDI-domeinen zijn de terreinen (toegespitst op functionaliteiten) waarop de GDI betrekking heeft.
Eigenaar	Binnen het betrokken ministerie aangewezen verantwoordelijke (vaak de (p)SG) voor het toezicht op het beleid van de opdrachtnemer en op de algemene gang van zaken in het agentschap.
Gemeenschappelijk	Voor ‘gemeenschappelijke functies’ en ‘gemeenschappelijke voorzieningen’ geldt dat ze door meerdere (minimaal twee) organisaties toegepast worden. Daarmee omvat dit behalve generieke functies/voorzieningen met name ook functies/voorzieningen die door een deel van de organisaties samen ingericht is.
GDI	Afkorting van Generieke Digitale Infrastructuur. Dit is de set aan afspraken, standaarden en voorzieningen die overheidsorganisaties en dienstverleners met een publieke taak ondersteunt bij de inrichting van hun digitale dienstverlening aan burgers en bedrijven en ook bij hun onderlinge samenwerking.

GDI-architectuur	Deel van de overheidsarchitectuur dat de inrichting van de GDI beschrijft en hiervoor richtinggevende afspraken, standaarden en generieke voorzieningen beschrijft (afgekort: GA).
Generieke functie	Iets wat meerdere overheidsorganisaties moeten kunnen voor het uitvoeren van hun taken.
MIDO	Structuur en werkwijze die is ingericht voor een Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid, een gezamenlijke visie en prioritering op de (door)ontwikkeling van de GDI.
MIDO-kader	Beschrijft de afspraken en uitgangspunten om te zorgen voor een transparant proces van afbakening, prioritering en besluitvorming van de GDI.
GDI-meerjarenvisie	Schetst de beoogde (door)ontwikkeling van de GDI gelet op relevante beleidsmatige, technologische (internationale) ontwikkelingen en wet- en regelgeving op de middellange termijn (5 jaar).
GDI-programmaplan	Een totaaloverzicht van beheer en exploitatie, projecten en programma’s met bijbehorende begroting van de GDI voor het jaar t+1.
Natuurlijk persoon	Mens (individu) dat in het recht als rechtssubject is erkend en daarmee drager is van wettelijke rechten en plichten (afgekort: NP).
Niet-natuurlijk persoon	Rechtspersoon of een samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid (afgekort: NNP).
Opdrachtgever	Degene die opdracht geeft tot het leveren van producten of diensten en daarvoor een bijdrage toekent en betaalt.
Opdrachtnemer	Degene die GDI-onderdelen in beheer of in ontwikkeling heeft (Logius/Koop, RvIG, RVO en KVK).
Opdrachtverlening	Vertaling van gemaakte afspraken rond GDI naar specifieke opdrachten aan de opdrachtnemer over beheer en exploitatie, producten, programma’s etc.
Publieke taak	Taak waarvoor de overheid de eindverantwoordelijkheid op zich neemt en die wordt uitgevoerd voor de behartiging van een publiek of algemeen belang.
Programmeringstafel	Overleg op tactisch niveau dat adviseert over de inrichting op een specifiek domein.
Regierol GDI	Betreft de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van BZK om te zorgen dat de generieke digitale infrastructuur op peil blijft.

Afkortingen en begrippen

Standaard	Set van regels die beschrijven hoe mensen materialen, producten, diensten, technologieën, taken, processen en systemen dienen te ontwikkelen en beheren.
Stelsel	Systeem waarbinnen organisaties via afspraken, standaarden en/of voorzieningen samenwerken om bepaalde functionaliteit te realiseren.
Voorziening	Groepering van services die aan afnemers worden aangeboden, met als doel het bevorderen van uniformiteit en efficiëntie binnen de overheid.

Vindplaats achterliggende documentatie:

www.pgdi.nl

Inleiding

Overheden en (uitvoerings-)organisaties met een publieke taak werken sinds 2022 samen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO) en trekken als één overheid samen op om de GDI verder te brengen.

Centraal hierin staat de maatschappelijke opgave: *het verbeteren van de dienstverlening aan burgers en ondernemers*. Burgers en ondernemers moeten gaan ervaren dat verschillende overheden en organisaties met een publieke taak steeds meer als één overheid samenwerken.

Het centraal stellen van de maatschappelijke opgave past binnen het kabinetsbeleid. Het kabinet zet in op de doorontwikkeling van de GDI. De staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering is verantwoordelijk voor (de coördinatie op) de digitalisering van de overheid. Onder de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris vallen opgaven rond digitalisering, zoals innovatie, inclusie, digitale burgerrechten en de regie op de digitale infrastructuur.

Het kabinet wil de uitvoering van de overheid versterken. Een van de middelen om dit te bereiken is een moderne IT-infrastructuur: de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI).

Om de ambities te realiseren heeft het ministerie van BZK de volgende acties in gang gezet:

- Start van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO).
- Opname van delen van de GDI in de Wet digitale overheid (Wdo).
- Centrale financiering van de GDI ondergebracht bij het ministerie van BZK.

Om onder andere deze ambities te realiseren werken (mede)overheden en uitvoeringsorganisaties samen binnen het MIDO en bouwen voort op een bestaande jarenlange interbestuurlijke samenwerking.

Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)

De Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) vormt een belangrijk deel van de digitale dienstverlening van de overheid; het ondersteunt alle (overheids)organisaties bij het uitvoeren van hun digitale taken en maakt het mogelijk dat zij in samenhang functioneren. Voor de GDI is per 2023 een interbestuurlijk opgebracht budget, de centrale financiering genaamd, beschikbaar.

Vanuit dit budget worden drie onderdelen gefinancierd:

1. **Beheer en Exploitatie (BenE):** De beheer en exploitatie activiteiten betreffen die activiteiten om de bestaande GDI onderdelen te continueren en veilig te houden. In de informatievoorziening wordt dit ook de “run” genoemd. Voorbeelden hiervan zijn het beschikbaar houden van DigiD en bijvoorbeeld MijnOverheid.
2. **Doorontwikkeling:** Het tweede deel van het plan gaat in op de doorontwikkeling van bestaande GDI onderdelen. Dit betreft functionele doorontwikkeling, aanpassingen vanwege nieuwe wet en regelgeving en het bieden van stabiliteit. De zogenaamde “change”. Denk hierbij aan de herbouw van Digipoort en het doorontwikkelen naar een Federatief Berichtenstelsel.
3. **Vernieuwing:** Tot slot wordt de GDI op onderdelen ook vernieuwd door het toepassen van innovatie. Nieuwe inzichten en technieken maken dat de GDI zich moet blijven aanpassen om zo veilig te blijven en passend bij de wensen en eisen van burgers, ondernemers en de dienstverleners. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van de Europese Digitale Identiteit en het realiseren van een zogenaamde “wallet” waarmee digitaal gegevens kunnen worden gedeeld.

Inleiding

De ambitie van de GDI realiseren we door aandacht te geven aan de volgende zaken:

- Overheden en uitvoeringsorganisaties werken samen aan een moderne digitale overheid voor betere dienstverlening aan burgers en ondernemers, die voorspelbaar, betrouwbaar en zorgvuldig is.
- De GDI is een stelsel van afspraken, standaarden en gemeenschappelijk gebruikte voorzieningen.
- De GDI ondersteunt en faciliteert de uitvoering en draagt zo ook bij aan een kostenbewuste en efficiënte overheid.
- Overheden en organisaties met een publieke taak maken gebruik van de GDI en sluiten hun diensten daarop aan zodat de kwaliteit verbetert. Burgers en ondernemers ervaren dat overheden en uitvoeringsorganisaties als één overheid optreden.
- Burgers en ondernemers kunnen erop rekenen dat veiligheid vooropstaat als persoonlijke en zakelijke informatie wordt verzameld, opgeslagen en uitgewisseld en dat digitale identiteiten betrouwbaar zijn.

Deze GDI wordt door het MIDO binnen bijbehorende kaders en begroting voorzien van een jaarlijkse programmering.

MIDO ondersteunend aan digitaliseringsinitiatieven

Dit kabinet werkt zoals aangegeven aan de digitalisering van de overheid om burgers en ondernemers nog betere dienstverlening te kunnen verlenen. In de afgelopen jaren zijn daarom diverse initiatieven genomen. Denk hierbij aan de I-strategie Rijk 2021-2025, de NL DIGIbeter-agenda en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS).

Begin 2022 verscheen de hoofdlijnenbrief voor de digitalisering waarmee eerdere plannen zijn geactualiseerd. Deze hoofdlijnenbrief is vertaald naar concrete plannen met de Werkagenda Digitalisering. De hoofdlijnenbrief en de werkagenda bouwen voort op de aanbevelingen naar aanleiding van de toeslagenaffaire en het besef dat burgers en ondernemers centraal moeten staan bij het vormgeven van de overheidsdienstverlening. Om die overheidsdienstverlening te realiseren zijn er specifieke overheidsprogramma's ingericht zoals Werk aan Uitvoering en Open op Orde. Deze programma's resulteren in een andere manier van werken, die ook impact heeft op de digitale overheid. Vooral ook de daarbij gebruikte gezamenlijke bouwstenen in de GDI moeten dat ondersteunen.

Concrete speerpunten uit de werkagenda die van invloed zijn op het GDI-programmeringsplan zijn: inclusie, Regie op Gegevens, machtigen & wettelijk vertegenwoordigen en de digitale identiteit. In de keuzes die ten behoeve van de programmering zijn gemaakt, wordt zo naast het beschikbaar en veilig houden van de bestaande GDI-bouwstenen, ook gewerkt aan de noodzakelijke doorontwikkeling en zo aan het verbeteren van de digitale dienstverlening aan burgers en ondernemers.

Kaders

De digitale overheid is een samenstel van veel verschillende componenten. Naast de GDI wisselen publieke dienstverleners onderling en met burgers en ondernemers gegevens uit en hebben zij ook voor hun eigen domein voorzieningen, afspraken en standaarden. Het is daarom van belang om voldoende aandacht te besteden aan het ontwerp van de digitale overheid en specifiek de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) die hiervan de basis vormt.

Architectuur en kaders als verbinder

Het onderhouden, doorontwikkelen en vernieuwen van de GDI wordt onder architectuur uitgevoerd, de *GDI-architectuur* genoemd. Deze GDI-architectuur is nog niet af, maar zijn er al wel stappen gezet. In dat kader zijn in de afgelopen jaren kaderstellende architectuurdocumenten opgesteld. Deze documenten bieden houvast bij de ontwikkeling van vernieuwde of nieuwe componenten. Door het maken van afspraken over de architectuur en toe te passen standaarden, wordt stap voor stap toegewerkt naar een meer samenhangende structuur van de digitale overheid.

De GDI-architectuur zoekt aansluiting bij de Europese richtlijnen die van invloed zijn op de inrichting van de digitale overheid. Datzelfde geldt voor standaarden, die worden vastgesteld door het Forum Standaardisatie.

In 2022 is de Architectuurraad op grond van het Instellingsbesluit Digitale Overheid aan het werk gegaan. Deze Architectuurraad adviseert het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) en de Programmeringsraad GDI (PGDI) over (delen van) de architectuur van de digitale overheid. De belangrijkste thema's die in 2023 in de Architectuurraad aan de orde komen hebben betrekking op de volgende thema's, die in de volgende hoofdstukken van dit programmeringsplan worden toegelicht:

- > [Toegang](#)
- > [Interactie](#)
- > [Gegevensuitwisseling](#)
- > [Infrastructuur](#)

Daarnaast zal de Architectuurraad toezien op de ontwikkeling van een overkoepelende architectuur, waarin deze thema's in samenhang worden gebracht en waarbij ook aansluiting wordt gemaakt met de Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA). Ook ziet de raad toe op ontwikkeling van de architectuur van het data-domein dat onder aansturing van het Interbestuurlijk Data Overleg (IDO) en het OBDO valt.

Kaderstelling

Kaderstelling vanuit architectuur en standaarden heeft tot doel dat realisatie van de GDI plaatsvindt op basis van de volgende uitgangspunten:

- We stellen de burger en ondernemer centraal bij het vormgeven van de digitale overheid.
- We denken in bouwstenen die in samenhang een oplossing voor een maatschappelijk vraagstuk faciliteren.
- De GDI is zo klein mogelijk, compact en overzichtelijk.
- De onderdelen van de GDI worden bij voorkeur gerealiseerd via generieke afspraken en standaarden. Pas als de beoogde doelen niet met standaarden en afspraken kunnen worden bereikt, worden voorzieningen geïntroduceerd.
- Generieke voorzieningen moeten voor vrijwel alle GDI-gebruikers relevant zijn en de mogelijkheid bieden dat individuele organisaties of groepen organisaties, aanvullende voorzieningen eraan kunnen koppelen. Die aanvullende voorzieningen vallen buiten de GDI.

Kaders

- Veel overheden en organisaties zijn afhankelijk van de GDI om continuïteit in de dienstverlening te bieden. Daarom is de GDI robuust in ontwerp en beheer.
- De GDI is zodanig ontworpen en ingericht dat eenvoudig voldaan kan worden aan gewijzigd beleid en nieuwe functionele eisen.
- De GDI is van de overheid, maar niet alleen vóór de overheid. Waar mogelijk werkt de GDI als een open systeem; ook partijen buiten de overheid kunnen de GDI gebruiken om eigen diensten te verrijken.
- In de GDI betrekken we data direct vanaf de bron, soms als een kopie maar dan altijd met gegarandeerde actualiteit.
- De GDI sluit aan op Nederlandse, Europese en internationale standaarden.

Met deze kaders kan ook vastgesteld worden of doelen gerealiseerd worden en kan de noodzaak van maatregelen ter verbetering bepaald worden. Naast de inzet van centrale voorzieningen, bevorderen we de samenwerking en gegevensuitwisseling tussen overheden onderling en tussen de overheid en burgers en bedrijven, door afspraken te maken over de gewenste architectuur en toe te passen standaarden. Daardoor wordt de digitale overheid dus een samenhangend geheel van niet alleen centrale voorzieningen, maar ook sectorale voorzieningen en voorzieningen van afzonderlijke overheidsorganisaties. Deze functioneren in samenhang door afsprakenstelsels, architectuur en standaarden.

Concreet in 2023: GDI-architectuur

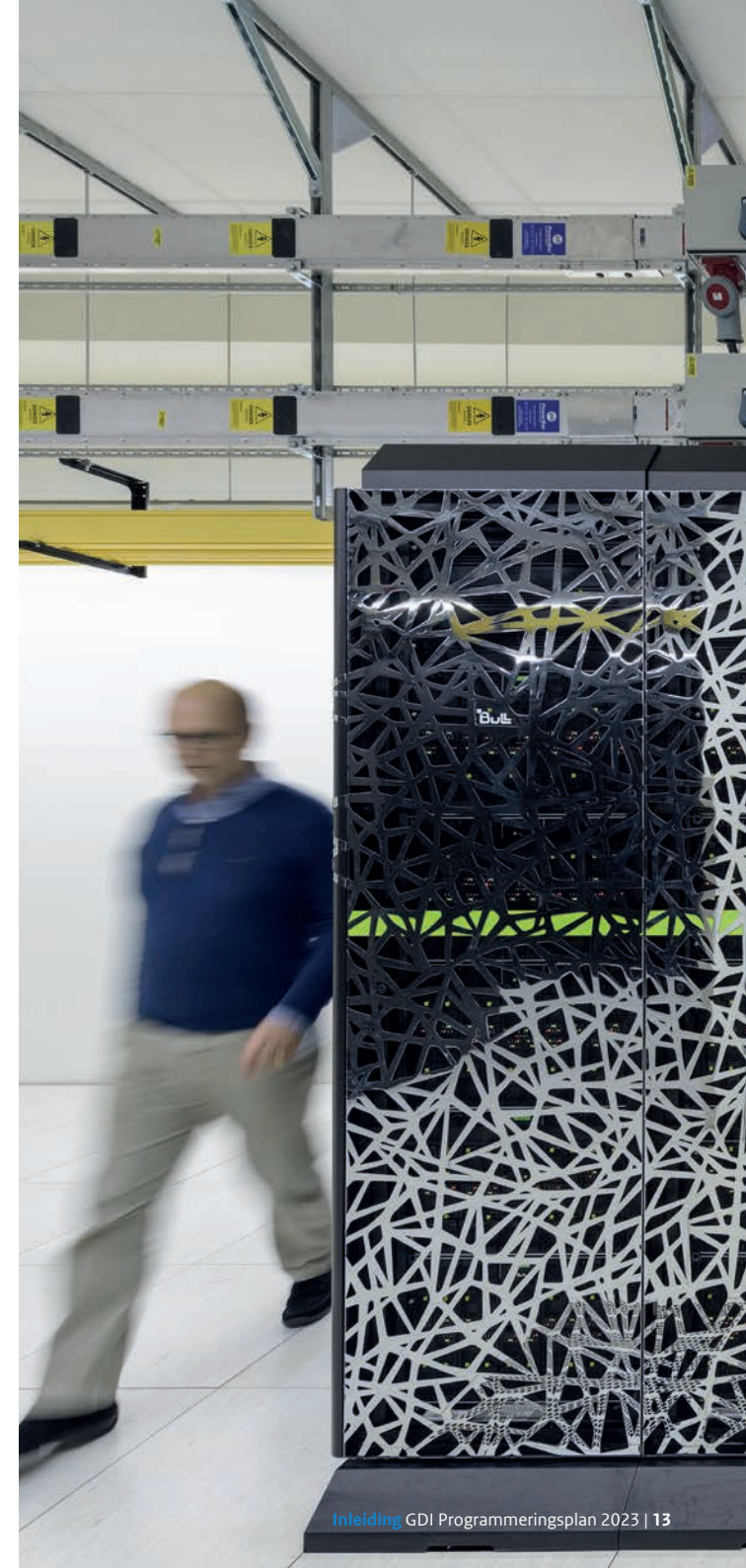
Ontwikkeling van architectuur in 2023 is gericht op het wegwerken van achterstanden in het ontwikkelen van de GDI-architectuur. Doel is om voor alle domeinen en de belangrijkste thema's de domeinarchitectuur te hebben gerealiseerd. Verdieping en aanvulling met rest-onderdelen kan daarna naar noodzaak voor (startende) realisatietrajecten gebeuren.

Het wegwerken van achterstanden is afhankelijk van beschikbare capaciteit. In de huidige economie is er een gebrek aan arbeidskrachten en in het bijzonder bij beroepsgroepen zoals IT-architecten. De GDI-architectuur wordt opgesteld samen met alle betrokken organisaties zodat deze breed is afgestemd en gedragen wordt. Door een krappe arbeidsmarkt is nu al zichtbaar dat vrijwel alle organisaties prioriteit moeten geven aan de eigen IT-architectuur en dat dit ten koste gaat van de GDI-architectuur. Verwacht wordt dat ook in 2023 de voor GDI-ontwikkeling door organisaties beschikbaar gestelde capaciteit beperkt zal zijn. Er wordt daarom tijdelijk ingezet op centraal inhuren van capaciteit voor het ontlasten van deze organisaties.

Concreet wordt in 2023 het volgende opgeleverd:

- GDI-architectuur Gegevensuitwisseling
- GDI-architectuur eIDAS2, wallet en Digitale Bronidentiteit
- GDI-architectuur Interactie
- Overkoepelende GDI-architectuur
- GDI-architectuur Data-domein
- GDI-architectuur Regie op Gegevens
- Bijdrage aan GDI-afwegingskader
- Architectuurtoetsen en -adviezen
- Bijdrage aan het Programmeringsplan 2024
- Communicatie over de architectuur via infographics en presentaties

Het *Jaarplan GDI-architectuur 2023* bevat een uitwerking hiervan, inclusief meer achtergrond over de samenhang van de GDI-architectuur met andere architecturen en de samenhang van GDI-bouwstenen.

Een betere digitale overheid heeft een betere GDI nodig

De overheid digitaliseert

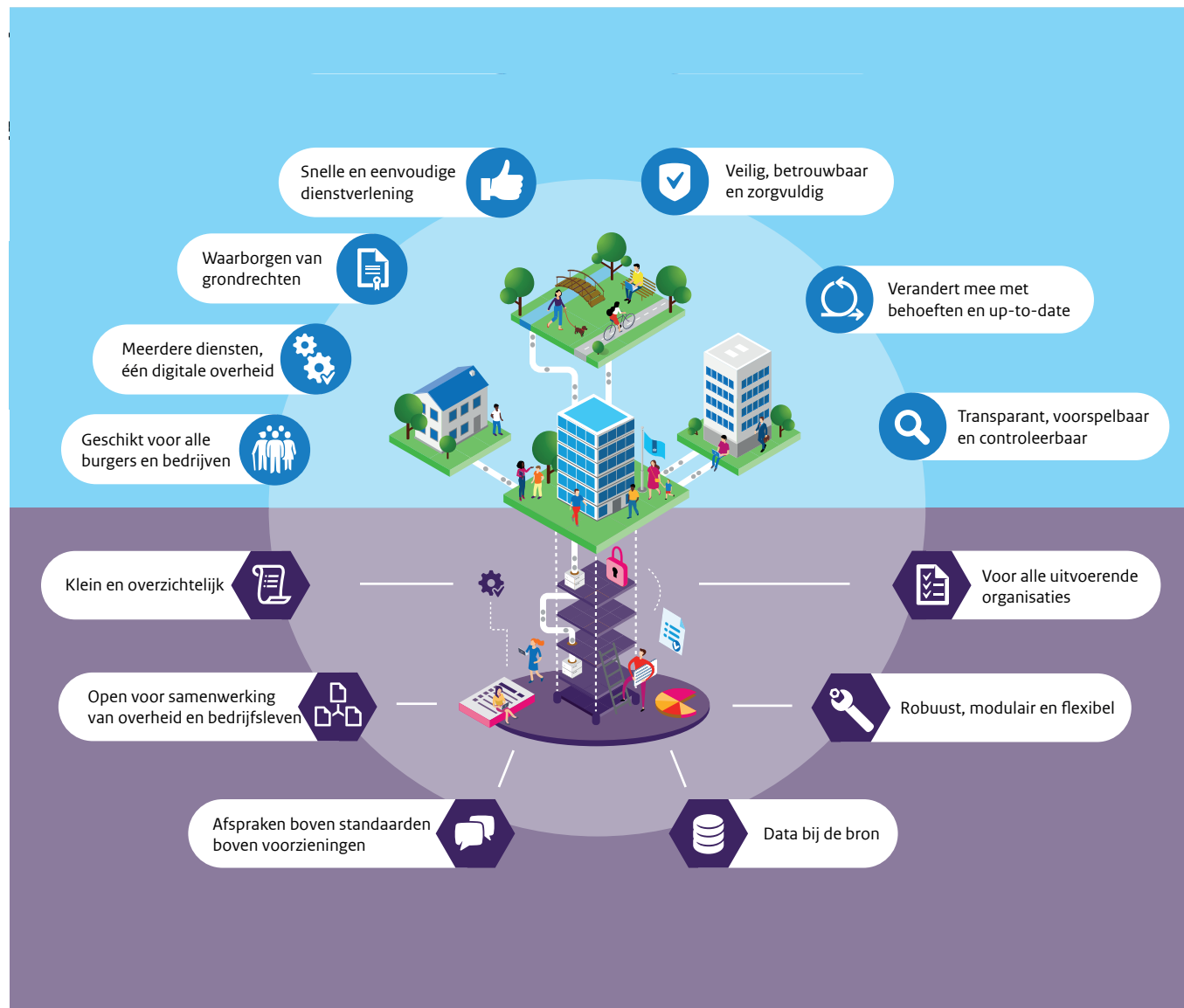
De maatschappij wordt steeds digitaler. De overheid groeit daarin mee met digitale dienstverlening die het burgers en ondernemers makkelijk maakt om hun zaken met de overheid te regelen.

[Dit zijn de voordelen >](#)

Generieke Digitale Infrastructuur

De GDI ondersteunt de digitale dienstverlening met gezamenlijke afspraken, standaarden en voorzieningen

[Dit zijn de kenmerken >](#)

Figuur 1: de rol van Generieke Digitale Infrastructuur

Kaders

Domeinen in het algemeen

Toegang

Het domein Toegang gaat over afspraken, standaarden en voorzieningen ten behoeve van het vaststellen van de digitale identiteit van (niet-) natuurlijke personen. Tevens kan de bevoegdheid tot het digitaal handelen namens een persoon worden vastgesteld.

Bouwstenen: DigiD, DigiD Machtigen, eHerkenning, eIDAS, BSN-koppelpunt.

Interactie

Het domein Interactie gaat over afspraken, standaarden en voorzieningen ten behoeve van interactieverkeer met burgers en bedrijven. Alsook het digitaal ter beschikking stellen van officiële overheidspublicaties.

Bouwstenen: MijnOverheid.nl, Berichtenbox, MijnOverheid voor Ondernemers, Berichtenbox voor bedrijven, Digitaal Ondernemersplein, Samenwerkende Catalogi, e-Factureren, Overheid.nl, Register overheidsorganisaties.

Gegevensuitwisseling

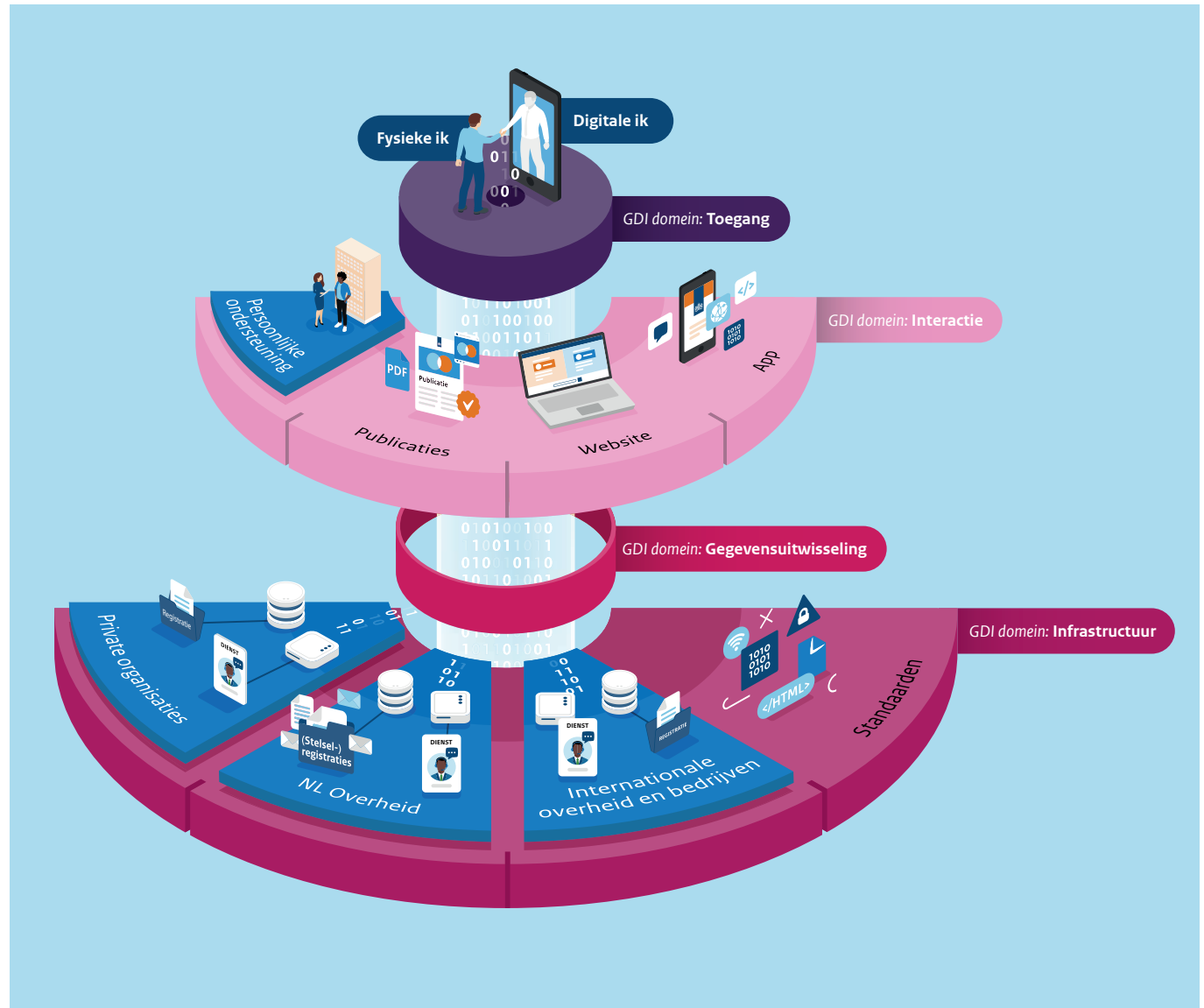
Het domein Gegevensuitwisseling gaat over voorzieningen ten behoeve van geautomatiseerde gegevensuitwisseling tussen het bedrijfsleven en overheid en overheid onderling.

Bouwstenen: Digimelding, Digilevering, Stelselcatalogus, Beheervoorziening BSN, Digipoort, Standard Business Reporting (SBR).

Infrastructuur

Het domein Infrastructuur gaat over de afspraken, standaarden en voorzieningen voor transport, opslag, routing, monitoring, beheersing en beveiliging van uit te wisselen gegevens inclusief de aansluiting op de uitwisseling.

Bouwstenen: Diginetwerk, Digikoppeling, NORA, Open Standaarden (Forum Standaardisatie), PKIoverheid.

Figuur 2: de 4 GDI domeinen inzichtelijk gemaakt

Domeinen in het algemeen

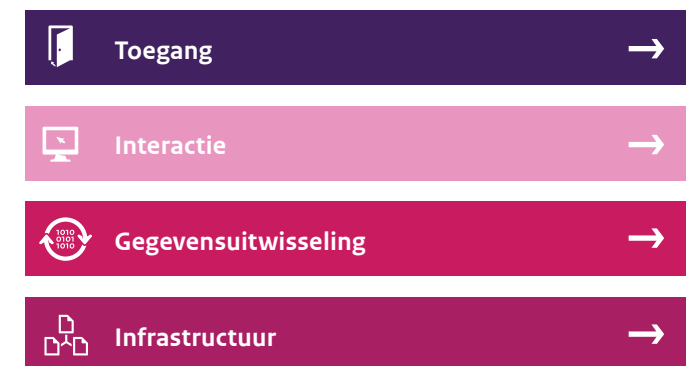
Zoals eerder beschreven kent de GDI een viertal domeinen: Interactie, Toegang, Gegevensuitwisseling en Infrastructuur. In de komende hoofdstukken wordt voor elk van deze domeinen een nadere toelichting gegeven over wat het domein precies inhoudt. Elk domein heeft zo een specifieke functie binnen de GDI om de digitale overheid te laten functioneren.

Overeenkomstig voor deze domeinen is dat zij elk door een programmeringstafel worden aangestuurd, “geprogrammeerd”. Deze tafels adviseren de programmeringsraad GDI (PGDI) over de koers en prioriteiten van hun domein. De programmeringstafels vervullen zo elk een verbindende, verkennende, ondersteunende, en monitorende rol binnen hun domein. Dit doen zij elk gericht op de thema’s en uitdagingen die bij hun specifieke domein horen. Waar nodig sluiten zij aan bij thematische overlegstructuren die buiten het GDI-domein zijn opgezet. Zo wordt optimaal gebruikgemaakt van reeds bestaande kennis- en overlegstructuren en wordt voorkomen dat er zaken dubbel worden uitgevoerd.

Generiek kan worden gesteld dat elk domein de volgende taken uitvoert:

- De programmeringstafels leveren een bijdrage aan het GDI-programmeringsplan door in samenhang te adviseren op de ontwikkeling van de GDI.
- Ontwikkelingen, wensen en (on)mogelijkheden in samenhang volgen en beschouwen.
- Knelpunten en dilemma’s signaleren en besluitvorming in PGDI voorbereiden.
- Het gebruik van de generieke bouwstenen aanjagen, waardoor burgers en ondernemers één overheid ervaren.
- Nieuwe, innovatieve diensten verkennen.
- De programmeringstafels worden tweemaandelijks op de hoogte gehouden van de inhoudelijke en financiële voortgang van vernieuwingsprogramma’s en projecten. De tafels sturen niet, maar dienen als klankbord en monitoren juist de samenhang.

- De programmeringstafels doen verzoeken voor (nieuw) beleid, formuleren ambities en geven gevraagd en ongevraagd advies over beleidsvoorstellen.
- Beleidsontwikkeling in de domeinen is aan de beleidsdepartementen. De uitvoering ervan vindt plaats via de lijn van opdrachtgever-opdrachtnemer en bij de afnemers.
- De programmeringstafels staan aan de lat voor het monitoren van de realisatie van de GDI-meerjarenvisie.
- De programmeringstafels vragen aandacht voor de toenemende arbeidsmarktkrapte en wat dit betekent voor de doorontwikkeling van de voorzieningen en het borgen van de veiligheid in de gehele keten.

dienst Zakelijk

Inloggen

1

EH

Het domein Toegang in één oogopslag

- › Meerjarenvise
- › GDI-opgaven voor dit domein
- › Concreet per bouwsteen
- › Concreet per programma en project
- › Waar staan we over 5 jaar?
- › Domein Toegang concreet in 2023
- › Programma's en projecten (bijlage)

Het domein Toegang in één oogopslag

Het belangrijkste startpunt van digitale processen is de vaststelling van de identiteit van degene die de dienst verlangt. Of je nu een uitkering aanvraagt of belastingen betaalt; het begint met de vaststelling dat je bent wie je zegt dat je bent en dat je mag wat je zegt dat je mag. Pas dan krijg je toegang tot deze diensten.

Identiteit en Toegang richten zich op de ontwikkeling van de identiteitsvaststelling, de bevoegdheidsvaststelling, de beleidsmatige kaders voor de toegang tot de publieke dienstverlening en de (door) ontwikkeling van de afspraken, standaarden en voorzieningen die identiteitsvaststelling, de bevoegdheid om te handelen en controle mogelijk maken. Denk hierbij aan inlogmiddelen als DigiD en eHerkenning, de publieke machtigingsvoorziening, registers waarmee de bevoegdheid van iemand vastgesteld kan worden en de digitale identiteit.

Op dit moment voldoen de afspraken, standaarden en voorzieningen van de GDI nog niet aan de eisen die vanuit de huidige eIDAS-verordening en de Wdo worden gesteld. Dat betekent dat het domein Toegang een belangrijke uitdaging heeft om veilige en betrouwbare digitale toegang tot digitale dienstverlening voor iedereen en digitale machtigingsvoorzieningen te realiseren.

Zo gaan we ervoor zorgen dat burgers en ondernemers in Nederland en uit de Europese Unie:

1. veilig toegang hebben tot digitale dienstverlening en de beschikking hebben over betrouwbare inlogmiddelen om namens henzelf of namens een ander (vertegenwoordiging) op het juiste niveau in te kunnen loggen bij organisaties met een publieke taak. Bij geen of onvoldoende (digi)vaardigheid kan aan een balie ondersteuning gegeven worden. Er wordt gezorgd voor brede beschikbaarheid van inlogmiddelen voor iedereen.
2. op eenvoudige wijze gebruik kunnen maken van de inlogmiddelen door intuïtieve en gebruiksvriendelijke voorzieningen en instructies ter beschikking te stellen.
3. gebruik kunnen maken van inlogmiddelen, ook als zij niet kunnen worden ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) of het Handelsregister (HR).
4. veilig kunnen inloggen met de in Nederland verstrekte inlogmiddelen voor dienstverlening in de andere EU-landen.

én dat alle dienstverleners met een publieke taak:

5. zekerheid hebben over met wie zij (digitaal) zakendoen en of die persoon legitiem namens een ander handelt, zodat zij in staat zijn om rechtmatig en betrouwbaar hun diensten te leveren.
6. eenvoudig kunnen aansluiten op het Stelsel Toegang door beschikbaarheid van generieke ondersteuning (afspraken, standaarden en voorzieningen) en ontzorging.

Het domein Toegang in één oogopslag

Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen in het domein Toegang worden bepaald door de werkagenda van de staatssecretaris, de Wdo, de Europese Digitale Identiteit (EDI) en een aantal politieke toezeggingen.

De actielijnen 'Iedereen kan meedoen in het digitale tijdperk' en 'Iedereen heeft regie op het digitale leven' uit de *werkagenda van de staatssecretaris* zijn op de onderdelen machtigen en vertegenwoordigen en de EDI een focuspunt voor het domein Toegang.

Wet digitale overheid (nationaal)

De pijler onder het veilig en betrouwbaar digitaal toegang verlenen aan burgers en bedrijven is de Wdo. Deze wet stelt regels omtrent veilige en betrouwbare digitale toegang en de vormgeving van generieke ondersteuning onder verantwoordelijkheid van BZK evenals het vormgeven van een afsprakenstelsel Toegang, waarin naast publieke identificatie & authenticatie middelen ook private middelen kunnen worden toegelaten. In 2022/2023 wordt het afsprakenstelsel verder ingericht.

Europese Digitale Identiteit (gewijzigde eIDAS-verordening): digitale EU-identiteit en attributen

Op 3 juni 2021 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een raamwerk voor een Europese Digitale Identiteit (EDI) gepubliceerd. Het voorstel gaat uit van mobile based wallets waarbij de gebruiker controle heeft over de gedeelde gegevens. Nationale overheden realiseren daarbij ofwel zelf ofwel in de markt een of meer Europees gecertificeerde wallets. Met deze wallet kunnen burgers en ondernemers hun eID's en attributen zelf op betrouwbare wijze delen met (semi-) overheden, grotere platforms en andere private partijen. Daarmee reikt de scope van het voorstel, dat gepresenteerd is als de herziening van de eIDAS-verordening, veel verder dan alleen de wederzijdse notificatie van nationale eID-middelen voor grensoverschrijdend gebruik. In 2023 wordt een programma ingericht om invulling te geven aan de EDI en e-wallets.

Dit is een belangrijke en domeinoverstijgende ontwikkeling die in samenhang met de nationale ontwikkelingen gevolgd moet worden.

De opgaven voor dit domein in één oogopslag

Het domein Toegang staat voor eenvoudige en betrouwbare toegang tot dienstverlening. Daarmee heeft het domein Toegang in de kern twee opgaven:

- **Inclusiviteit:** Voor burgers en bedrijven de (persoonlijke) toegang tot goede, efficiënte digitale dienstverlening mogelijk maken op een toegankelijke, begrijpelijke en gebruiksvriendelijke wijze. Om dit vorm te geven wordt ook in 2023 vol ingezet op het realiseren van 'machtigen en wettelijk vertegenwoordigen'.
- **Betrouwbaarheid:** Zorgen voor private en publieke inlogmiddelen die borgen dat persoonsgegevens goed tegen onrechtmatig gebruik of ongewenste inzage zijn beschermd. De drempel voor identiteitsfraude wordt zo hoog mogelijk gemaakt.

Dit maakt dat alle dienstverleners aangesloten zijn op alle beschikbare diensten vanuit het stelsel Toegang en alle bronregistraties van vertegenwoordiging zijn ontsloten. Alle natuurlijke personen, ook niet-BSN-personen, hebben de beschikking over minimaal twee persoonsgebonden inlogmiddelen. Deze inlogmiddelen kunnen tevens gebruikt worden om andere personen, organisaties en ondernemers te vertegenwoordigen.

Doorontwikkeling stelsel toegang

In 2023 zal de Wet digitale overheid (Wdo) in werking treden. De Wdo introduceert een nieuw bestel van open toelating van inlogmiddelen naast DigiD en eHerkenning voor de dienstverlening in het (semi) publieke domein. Om dat mogelijk te maken wordt een stelsel ingericht met voorzieningen, toezicht en een besturing. De inrichting en inregeling van dit stelsel vindt in 2022 plaats, in 2023 volgt de doorontwikkeling en implementatie.

Inclusie

Dienstverlening vanuit de overheid vindt steeds vaker digitaal plaats. Niet iedereen is even digitaal vaardig en een grote groep burgers heeft behoefte aan ondersteuning. Voor burgers die niet digitaal zaken kunnen of willen doen, blijft een analoge dienstverlening openstaan (via een balie of telefonisch). Dit brengt vragen met zich mee voor toegang. Welke doelgroepen moeten hoe kunnen inloggen? En als dat niet lukt, wat is dan het alternatief?

Inclusie geldt ook voor het uitgangspunt dat onze dienstverlening toegankelijk is voor Europeanen die met een Europees goedgekeurd inlogmiddel in Nederland willen inloggen. Omgekeerd geldt dit ook voor Nederlanders die met hun eigen Europees goedgekeurd middel in de Europese Unie willen inloggen. Momenteel kan dat laatste al met DigiD en eHerkenning.

Het domein Toegang in één oogopslag

Concreet per bouwsteen in 2023 (inclusief reguliere B&E en kleine doorontwikkeling)

Bouwsteen	Ontwikkeling	Bedrag x €1000
DigiD	• Substantieel is de basis. • DigiD vernieuwt: eenvoudige her-authenticatie, ontwikkelingen rond afgifte Digitale Bronidentiteit, identiteit getoond, eventueel EU-wallet. • DigiD als publiek middel toegelaten tot Stelsel Toegang, inclusief nazorg.	60.070
DigiD machtigen	• Meer vrijwillig machtigen (sneller, meervoudige machtigingen, inclusief voor niet-digivaardigen, onderzoek betrouwbaarheidsniveaus, balieprocessen). • Belastingdienst: oplossing overleden personen, nabestaanden.	18.021
eHerkenning	• Doorontwikkeling eHerkenning: ketenmachtingen en restgroepen.	4.921
eIDAS	• Implementatie eIDAS2.6 release van de EU DG DIGIT referentie-software: dit is lang uitgesteld en moet begin 2023 plaatsvinden, anders raakt Nederland de aansluiting met andere lidstaten kwijt. Hangt samen met het eIDAS SAML 2.0-profiel dat via deze release wordt geïmplementeerd. • Afronden directe koppeling eIDAS-TVS (toegangsvoorziening): een evidente businesscase om de zorgsector, via de TVS, op eIDAS aan te sluiten.	8.657
BSN-koppelpunt	• Reguliere beheer- en exploitatieactiviteiten. Geen doorontwikkeling voorzien.	Opgenomen bij eIDAS

Het domein Toegang in één oogopslag

Concreet per programma en project in 2023

Vernieuwingsproject	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Elektronische Digitale Identiteit	Nieuw	- Nederlandse bevolking heeft de mogelijkheid veilig, privacy-vriendelijk, toegankelijk en betrouwbaar een ID-wallet te gebruiken en hiermee makkelijker digitaal zaken te doen (zoals inloggen, gegevens delen, handtekeningen zetten en decentraal autorisaties beheren). - Voldoen aan EU wet- en regelgeving (EU-verordening, herziening eIDAS) en politieke toezegging. - Onder regie van de burger hergebruik van gegevens in publieke en private sector. - Benutten economische kansen door een veilige, betrouwbare en toekomstbestendige wijze van digitaal zakendoen. - Verminderen administratieve lasten. Resultaat - Iedere Nederlander kan per 2025 gebruikmaken van een hoogwaardige wallet, daarin zitten o.a. diploma's, rijbewijzen, identiteitsbewijzen, rijksпас, verklaring van erfrecht. Deze wallet is publiek en privaat te gebruiken. - Deze wallets fungeren in een wettelijk verankerd raamwerk rond de Europese Digitale Identiteit (EDI) ingevuld voor de Nederlandse context. - Een publieke open source wallet met de hoogste eisen qua gegevensbescherming, informatieveiligheid en toegankelijkheid die zowel online als offline (fysiek) te gebruiken is.	15.517
Vernieuwing Programmeringstafel Toegang	Nieuw	Met de dienstverlening die steeds meer digitaal wordt afgenomen komen nieuwe vraagstukken aan de orde. Verkend wordt om met gebruik van data het proces van identiteits- en bevoegdheidsbepaling te verbeteren.	200
Opnemen Verifiable Credentials als standaard voor de uitwisseling van (persoons-) gegevens	Nieuw	Met de nieuwe eIDAS-verordening en daarmee de komst van een wallet voor iedere Europese ingezetene en een uitgebreid identiteitsecosysteem, is standaardisatie van gegevensuitwisseling nodig voor interoperabiliteit. W3C Verifiable Credentials is hiervoor een vaak toegepast protocol, ook in lopende Europese initiatieven. Dit voorstel betreft een onderzoek naar de mogelijkheden en de gevolgen voor deelnemers aan de GDI van de invoering en het gebruik van W3C Verifiable Credentials.	71
Integratie eIDAS Wallet en de GDI	Nieuw	Het betreft een voorstel tot een onderzoek over hoe een nieuw te vormen wettelijke verantwoordelijkheid voor de burger als medeverantwoordelijke voor het bijhouden en de verstrekking van zijn eigen (persoons)gegevens vorm kan krijgen. Eveneens wordt onderzocht hoe de burger betrouwbare verklaringen van derden kan gebruiken in het bijhouden van zijn eigen (persoons)gegevens. Daartoe is een onderzoeksopzet opgesteld met daarin een vooronderzoeksfase en een praktijkproef in een pilot. De uitkomsten zijn beschikbaar in 2025 en zijn ter ondersteuning van de beleidsvorming.	1.700

Het domein Toegang in één oogopslag

Concreet per programma en project in 2023 (vervolg)

Vernieuwingsproject	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Inrichten Stelsel Toegang	Lopend	Het Stelsel Toegang geeft invulling aan het kabinetsbeleid voor de vernieuwing en verbetering van de digitale dienstverlening. Het stelsel geeft zekerheid over veilige en betrouwbare toegang tot dienstverlening door organisaties voor de uitvoering van een publieke taak. Burgers en ondernemers krijgen op eenvoudige en klantvriendelijke wijze met meer generieke authenticatiemiddelen toegang tot overheidsdienstverlening. Het gaat om de volgende activiteiten: • inrichten en operationaliseren serviceorganisatie Toegang • inrichting B&E van de randvoorwaardelijke voorzieningen Stelsel Toegang • ontwikkelen digitaal toegang verlenen restgroepen • onderzoeken doorlooptijd realisatie van een nieuw koppelvlak met DigiD • realisatie eNIK PIN Reset • PoC vereenvoudigde aansluiting dienstverleners en authenticatiediensten • optimaliseren aansluitproces dienstverleners • vooronderzoek implementatie DigiD balieondersteuning • voorkoming van fraude en misbruik • eHerkenning-leveranciers aansluiten op gebruik DigiD • realiseren activeren eHerkenning-inlogmiddel via BSNk (2024)	13.600
Programma vertegenwoordigen - Ontsluiting van informatie over wettelijke vertegenwoordiging (curatele, bewind, mentorschap, ouderlijk gezag)	Lopend	• Ontsluiten van de registers waarin de wettelijke vertegenwoordiging (ouderlijk gezag, bewind en curatele) zijn geregistreerd. Resultaat • Wettelijk vertegenwoordigers kunnen met hun eigen inlogmiddel (digitaal) diensten afnemen voor personen voor wie zij verantwoordelijk zijn. • Generieke technische toepassing waarmee publieke dienstverleners zekerheid krijgen over de identiteit van de vertegenwoordiger. • Betere dienstverlening voor burgers en vertegenwoordigers.	5.000

Het domein Toegang in één oogopslag

Waar staan we over vijf jaar

Over vijf jaar zijn alle dienstverleners aangesloten op alle beschikbare diensten vanuit het Stelsel Toegang en zijn alle bronregistraties van vertegenwoordiging ontsloten. Natuurlijke personen, ook niet-BSN-persoon, hebben de beschikking over minimaal twee persoonsgebonden inlogmiddelen. Deze inlogmiddelen kunnen tevens gebruikt worden om andere personen, organisaties en ondernemers te vertegenwoordigen. Bij de ontwikkeling van de inlogmiddelen wordt gebruikgemaakt van marktconforme standaarden en open source.

In 2025 is er een werkende wallet voor alle Nederlanders.

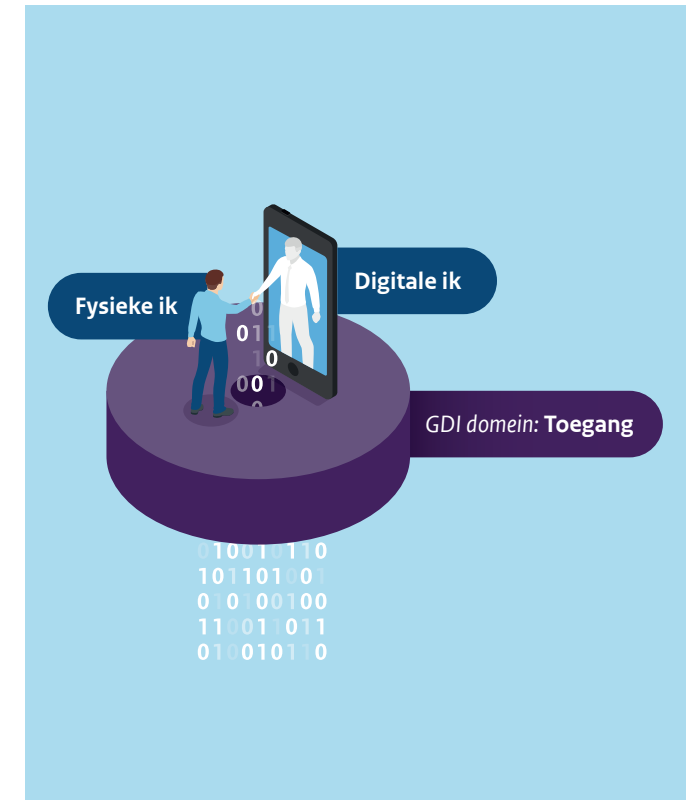
Domein Toegang concreet in 2023

De opgave voor het domein Toegang is groot door de focus vanuit de werkagenda op de functionaliteit voor machten & wettelijk vertegenwoordigen en de ontwikkeling van de EDI en e-wallets.

Daarnaast treedt de Wdo in 2023 in werking en moeten de benodigde voorzieningen voor de werking van het stelsel voor Toegang beschikbaar zijn.

Hier gaan we actief mee aan de slag door:

- de vertaalslag te maken naar in de praktijk werkbaar afspraken, standaarden en voorzieningen.
- naast de aangegeven focus vanuit de werkagenda van de staatssecretaris ook op de inwerkingtreding van de Wdo nadere focus aan te brengen. Immers: niet alles moet en kan nu. Daarin maken we keuzes en afspraken met elkaar over opvolging of implementatie op die gebieden waar dienstverleners elkaar kunnen versterken of uniformiteit gewenst is.
- knelpunten en dilemma's te bespreken, oplossingsrichtingen te beschrijven en bespreking in de PGDI voor te bereiden.
- te onderzoeken wat dienstverleners nodig hebben om nieuwe, innovatieve diensten in gebruik te kunnen nemen.
- na te gaan hoe data vanuit de digitale inlogprocessen ingezet kunnen worden om inzicht te krijgen in de knelpunten die de eindgebruiker ervaart in het inlogproces.

Het domein Interactie in één oogopslag

- › **Meerjarenvisie**
- › **GDI-opgaven voor dit domein**
- › **Concreet per bouwsteen**
- › **Concreet per programma en project**
- › **Waar staan we over 5 jaar?**
- › **Domein Interactie concreet in 2023**
- › **Programma's en projecten (bijlage)**

Het domein Interactie in één oogopslag

Het domein Interactie gaat over generieke afspraken, standaarden en voorzieningen ten behoeve van persoonsgerichte en niet-persoonsgerichte digitale communicatie van de overheid met burgers en ondernemers. Onderliggend daaraan is de maatschappelijke opgave waarvoor alle partijen staan: dienstverlening waarbij de burger en ondernemer centraal staan en waarbij zij ervaren dat overheden en dienstverleners steeds meer als één overheid optreden.

‘We werken aan een overheid die betrouwbaar, dienstbaar, dichtbij en rechtvaardig is. We willen dat mensen altijd persoonlijk in contact kunnen komen met de overheid, bijvoorbeeld via een loket waar mensen terecht kunnen met vragen, en essentiële voorzieningen zo veel mogelijk behouden blijven.’
(Pagina 5, regeerakkoord 2022)

De GDI-opgaven voor dit domein in één oogopslag

Het domein Interactie kent de volgende opgaven:

- Invulling geven aan de verwachtingen die burgers en ondernemers hebben bij digitale dienstverlening: persoonlijk, gemakkelijk, compleet, realtime, omnichannel enzovoorts. Daarvoor is eerst nodig dat de betrokken organisaties een eenduidig beeld van de interactie dienstverlening hebben.
- Zorgen dat overheidsdienstverlening voor iedereen begrijpelijk en toegankelijk blijft (digitale inclusie).
- Vergroten van de transparantie van de overheid zodat duidelijk is wat men kan verwachten, waar men aan toe is of waarop een beslissing is gebaseerd.
- Bevorderen van de autonomie, bijvoorbeeld door te zorgen dat burgers en ondernemers de ‘eigen’ gegevens, door de overheid geverifieerd, kunnen gebruiken in het maatschappelijke (digitale) verkeer.

Dit maakt dat de interactie van overheidsdienstverlening een samenhangend en toegankelijk geheel voor burgers en ondernemers vormt. Zij beschikken over een integraal beeld van hun persoonsgebonden informatie die een rol speelt bij overheidsdienstverlening (grondslagen, berichten, dossiers, et cetera) én die zij zelf kunnen gebruiken in het maatschappelijk (digitale) verkeer.

Het domein Interactie in één oogopslag

Concreet per bouwsteen in 2023 (inclusief reguliere B&E en kleine doorontwikkeling)

Bouwsteen	Ontwikkeling	Bedrag x €1000
MijnOverheid.nl	- Uitdaging in 2023 is om MijnOverheid completer en betekenisvoller voor de gebruiker te maken. - In 2023 zal BZK verkennen hoe burgers meer reactiemogelijkheden kunnen krijgen via MijnOverheid. Dit zal vertaald worden in epics.	16.356
Berichtenbox MijnOverheid.nl	Maakt voor beheer en exploitatie en doorontwikkeling onderdeel uit van MijnOverheid.nl.	32.262
MijnOverheid voor Ondernemers	In ontwikkeling, (nog) niet in gebruik.	-
Berichtenbox voor bedrijven	Het portaal voor digitale berichten aan ondernemers verkeert momenteel in de fase van visieontwikkeling. Deze visie wordt ontwikkeld door BZK in samenwerking met de uitvoeringsorganisaties die diensten verlenen aan ondernemers, zoals de KVK en RVO.	2.131
Digitaal Ondernemersplein (DOP)	- Implementatie Single Digital Gateway Annex I deel II: Provincies en Waterschappen. - DOP positioneren als rijksoverheidskanaal. - DOP in Voorlichtingsraad-beleid. - Samenwerking met ministeries en Dienst Publiek en Communicatie/rijksoverheid.nl.	8.741
Samenwerkende Catalogi	Verder werken aan de doorontwikkeling van de Samenwerkende Catalogi en het verbreden van het gebruik ervan.	483
e-Factureren	- Realiseren van de integratie tussen Peppol en Digipoort, incl. (her-)sourcing, verwerving en implementatie van de gewenste functionaliteiten. - Doorvoeren van benodigde wijzigingen in het kader van naleving Peppol-afsprakenstelsel. - Beoordeling jaarplan en opdracht aan de Nederlandse Peppol-autoriteit 2023 inclusief ondersteuning. - Verzorgen contract en invulling helpdesk e-factureren. - Verzorgen van de opdracht aan Agentschap Telecom voor het uitvoeren van toezicht op het Peppol-afsprakenstelsel.	11.663
Overheid.nl	Reguliere beheer- en exploitatieactiviteiten. Geen doorontwikkeling voorzien.	1.170
Register overheidsorganisaties	Reguliere beheer- en exploitatieactiviteiten. Geen doorontwikkeling voorzien.	554

Het domein Interactie in één oogopslag

Concreet per programma en project in 2023

Naam	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Standaard dienstverlening overheidsportalen	Nieuw	• Standaardisering van interactiepatronen op portalen voor online dienstverlening. Resultaat • Bevorderen makkelijk, eenduidig, transparant en herkenbare interactie bij digitale overheidsdienstverlening. • Burgers en ondernemers ervaren één overheid, ongeacht de overheidsorganisatie waar de dienst wordt afgenomen. • Efficiencyvoordelen waardoor maatwerk mogelijk is.	1.235
Lokale ketenaanpak digitale inclusie	Nieuw	• Burgers in koplopergemeenten worden actief benaderd en in staat gesteld om deel te nemen aan de digitale samenleving en overheid, ook degenen die niet over de benodigde apparaten of vaardigheden beschikken. • Verbinden van publieke en private partijen in een gezamenlijke lokale aanpak om inwoners met vraagstukken rondom overheids- en zakelijke dienstverlening toe te leiden naar hulp en cursussen. • Verkleinen digitale kloof. • Resultaat • Inwoners die niet mee kunnen doen komen in beeld en worden geïnformeerd en toegeleid naar een passend hulpaanbod bij de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's). • Groter bereik van de IDO's. • Privaat-publieke samenwerking i.h.k.v. een lokale ketenaanpak.	1.435
Doelgroeponderzoek digitaal berichtenverkeer ondernemers	Nieuw	De interactie van overheidsdienstverlening vormt een samenhangend en toegankelijk geheel voor burgers en ondernemers waarin zij hun weg weten te vinden en die in hun behoeften voorziet. Ze beschikken over een integraal beeld van hun persoonsgebonden informatie (grondslagen, berichten, dossiers, etc.) die een rol speelt bij overheidsdienstverlening én die zij zelf kunnen gebruiken in het maatschappelijk (digitale) verkeer. De overheid weet hen te bereiken, conform de voorkeuren die zij zelf kunnen aangeven: digitaal of op alternatieve wijze.	300
Algemeen onderzoeksbudget programmeringstafel Interactie	Nieuw	Door middel van verkenningen vergroten van de transparantie van de overheid (over welke gegevens beschikt de overheid) en bevorderen van de autonomie van de inwoner(s) (hergebruik van geverifieerde gegevens in het maatschappelijk (digitaal) verkeer).	200
Implementatie SDG-Fase 2: Procedures en Once Only Technical System	Nieuw	Draagt bij aan het ontsluiten van Nederlandse digitale dienstverlening aan Europese burgers en ondernemers. Dit is verplicht vanuit de Single Digital Gateway-verordening. Nederlandse burgers en ondernemers krijgen op een vergelijkbare wijze toegang tot digitale dienstverlening in Europa.	4.861

Het domein Interactie in één oogopslag

Concreet per programma en project in 2023 (vervolg)

Naam	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Doorontwikkeling MijnOverheid 2023	Lopend	De voorziening MijnOverheid – waarmee 10 miljoen burgers in contact staan met de overheid – blijft bruikbaar en aantrekkelijk voor zowel de jongere 'digital native' als de meer traditionele digitale gebruiker; wat bovendien bestuursorganen aanspoort het platform nog meer in te zetten bij het bereiken van hun doelgroep. Hiermee verstevigen we de informatiepositie van de burger en daarmee het vertrouwen in de overheid. Resultaat • MijnOverheid als de enige digitale brievenbus die de burger in de gaten hoeft te houden, conform toezegging aan Tweede Kamer • Verbeterde notificatie van berichten, conform wetgeving MEBV • Persoonlijke gegevens op MijnOverheid beter beschermd met invoering 2-factor-authenticatie, conform wetgeving WDO • MijnOverheid ook bruikbaar voor arbeidsmigranten, expats en buitenlandse studenten, wettelijke vertegenwoordigers en gemachtigden • MijnOverheid leesbaar in het Engels • MijnOverheid als logische plek voor Regie op Gegevens: toestemming geven voor delen van gegevens met maatschappelijk middenveld • Verkenning naar MijnOverheid als laadpunt voor e-wallets • Volwaardige functionaliteit MijnOverheid ook via mobiele app	4.000
Programma Federatief Berichten Stelsel (FBS)	Lopend	• Vernieuwing en modernisering berichtenbox functionaliteit. • Beschikbaar stellen berichten uit het berichtenmagazijn van de dienstverlener via gemeenschappelijk gedefinieerde services aan burgers en bedrijven. • Dienstverleners die niet beschikken over een eigen magazijn kunnen gebruik maken van gemeenschappelijke magazijn. Resultaat • Profielservice: burger/ondernemer kan registreren via welke kanalen hij benaderd wil worden door de overheid. • Proactieve notificatie op maat, volgens wettelijke verplichtingen (Wet Elektronische Publicaties en Wet Modernisering Elektronisch Berichtenverkeer) • Zowel burgers als ondernemers kunnen digitale berichten ontvangen. • Eenmalige opslag van berichten, vermindering kosten beheer en exploitatie.	10.000

Het domein Interactie in één oogopslag

Waar staan we over vijf jaar

De interactie van overheidsdienstverlening vormt een samenhangend en toegankelijk geheel in informatie en (aanvraag)procedures waarin burgers en ondernemers hun weg weten te vinden en die in hun behoeften voorziet, zodat iedereen mee kan doen.

Burgers en ondernemers hebben controle over de eigen digitale identiteit en beschikken over een (verwijzing naar een) helder overzicht van voor hen relevante persoons- en bedrijfsgebonden informatie (grondslagen, berichten, dossiers, et cetera). Burgers en ondernemers kunnen de relevante informatie indien gewenst zelf gebruiken in het maatschappelijk (digitale) verkeer, meer gericht op situatieve verwijzing.

De 'digitale ik' staat voorop door de burger en ondernemer centraal te stellen in het geven van inzicht en overzicht over persoons- en bedrijfsgebonden gegevens. Inzicht wordt ook gegeven door wie en waarvoor persoonlijke of bedrijfsgegevens gebruikt zijn en het is mogelijk deze gegevens op een eenvoudige wijze te (laten) wijzigen. De burgers en ondernemers kunnen op eenvoudige wijze aangeven via welke kanalen zij met de overheid willen communiceren.

Om dit te bereiken, werkt het domein Interactie nauw samen met de domeinen waarin aanpalende activiteiten plaatsvinden zoals de Europese Digitale Identiteit, e-wallets, Regie op Gegevens en de implementatie van de Single Digital Gateway.

Domein Interactie concreet in 2023

De opgave voor het domein Interactie is groot. De actielijnen 'Iedereen kan meedoen in het digitale tijdperk' en 'Iedereen heeft regie op het digitale leven' uit de werkagenda vormen met de onderdelen Inclusie en Regie op Gegevens hét focuspunt voor het domein Interactie.

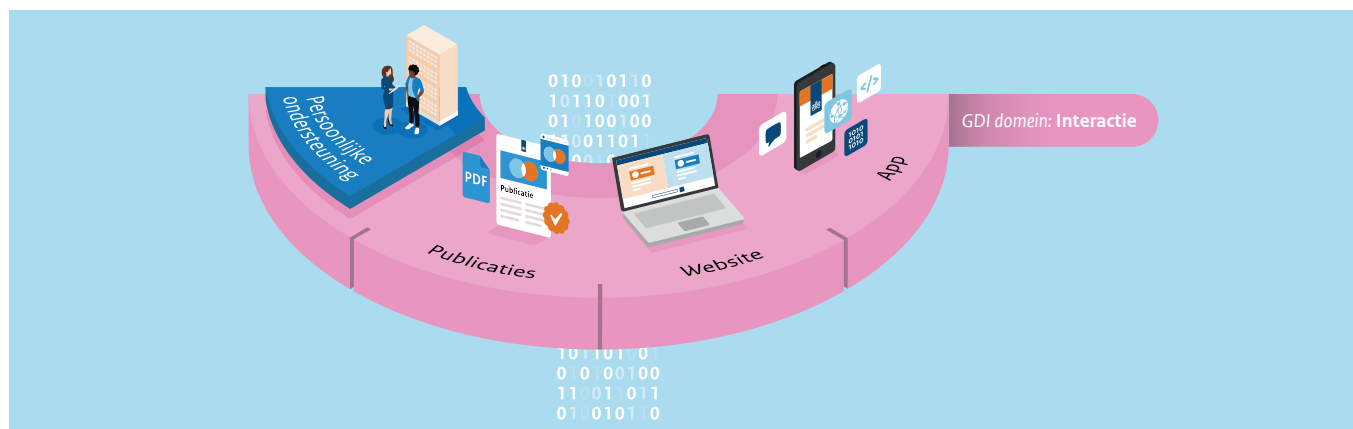
In 2023 voert de programmeringstafel interactie de volgende activiteiten uit:

- Zo dicht mogelijk bij de leefwereld van de burgers, ondernemers en instellingen blijven. Dit doen we door aan te sluiten bij bestaande initiatieven, afspraken te maken die overkoepelend zijn voor domeinen en voor individuele publieke dienstverleners en in afstemming en samenwerking GDI-bouwstenen (afspraken, standaarden, voorzieningen) te programmeren.
- Burgers, ondernemers en instellingen in een zo vroeg mogelijk stadium (laten) betrekken bij de ontwikkeling van generieke afspraken, standaarden en voorzieningen.
- Programma's en projecten gericht op de realisatie van één (digitaal) loket voor burgers (1Overheid), ondernemers ((digitaal) ondernemersplein) en instellingen volgen en verbinden.

De programmeringstafel bepaalt in gezamenlijkheid de aanpak.

De volgende activiteiten zijn voorzien:

1. Het volgen van de ontwikkelingen 1Loket en 1Overheid binnen het Werken aan Uitvoeringsprogramma (WaU) omdat daar eventueel te ontwikkelen generieke digitale functionaliteiten uit voort kunnen komen en deze getoetst kunnen worden aan de tafel.
2. Klantreizen/levensgebeurtenisenaanpak: inzicht in kaders, methoden, pilots, proof of concepts (PoC's) of demo-activiteiten. Levensgebeurtenissen: verbreding naar publiek-private samenwerking en levensgebeurtenissen waar meerdere dienstverleners bij betrokken zijn.
3. Het versterken van eindgebruikerstoetsen bij opdrachtnemers en het delen van de inzichten. Hierbij wordt aangesloten op bestaande initiatieven om burgers en ondernemers te betrekken bij het toetsen van nieuwe GDI-functionaliteiten op elementen van User eXperience (UX) zoals gebruiksgemak, klantvriendelijkheid en begrijpelijke taal.
4. Toekomstverkenning en uitwerking van berichtenverkeer meer specifiek rond tweerichtingsverkeer (behoefte, scope, mogelijkheden) met alle betrokken organisaties. Niet alle uitvoerders zullen gebruik gaan maken van tweerichtingsverkeer.
5. Uitdrukkelijk en periodiek geïnformeerd worden over de voortgang en mogelijke knelpunten van projecten en programma's die raken aan de GDI. Zo fungeert het domein als een klankbord.

Het domein Gegevensuitwisseling in één oogopslag

- › Meerjarenvisie
- › GDI-opgaven voor dit domein
- › Concreet per bouwsteen
- › Concreet per programma en project
- › Waar staan we over 5 jaar?
- › Domein Gegevensuitwisseling concreet in 2023
- › Programma's en projecten (bijlage)

Het domein Gegevensuitwisseling in één oogopslag

Overheidsorganisaties en ketenpartijen organiseren hun dienstverlening steeds meer vanuit het perspectief van de individuele burger of het individuele bedrijf, waarbij zij data willen delen om levensgebeurtenissen (bijvoorbeeld trouwen, ondernemen, studeren) te ondersteunen of om maatwerk te leveren bij multiproblematiek zoals de brede aanpak van schulden.

Daarnaast werken overheidsorganisaties meer datagedreven in het aanpakken van complexe maatschappelijke vraagstukken zoals de energietransitie en het tegengaan van ondermijning. Tenslotte neemt de behoefte aan (her)gebruik van publieke gegevens toe, bij burgers, maar ook bij ondernemers, wetenschap en maatschappelijke initiatieven. Het beschikken over de gegevens die de overheid over je heeft moet meer recht dan gunst worden.

Dit maakt:

1. dat gebruikers van (overheids)gegevens meer en hogere eisen stellen aan de kwaliteit, vindbaarheid, toegankelijkheid, uitwisselbaarheid en herbruikbaarheid van die gegevens.

2. dat burgers en ondernemers willen beschikken over 'hun' overheidsgegevens en deze moeten kunnen hergebruiken in publieke en private processen.
3. dat er behoefte is aan een organisatie-overstijgend gegevenslandschap dat op deze nieuwe manier van werken is afgestemd: het federatieve datastelsel zoals in de Interbestuurlijke Datastrategie en in het toekomstbeeld voor het stelsel van basisregistraties staat beschreven.

Deze beweging vindt plaats binnen de volgende ontwikkelingen:

- Maatschappelijk en politiek staan publieke waarden centraal, zoals transparantie, accountability, privacy en keuzevrijheid voor burgers bij het toenemend gegevensgebruik door de overheid. Datagedreven (overheids)handelen moet gepaard gaan met mogelijkheden voor burgers en ondernemers om grip krijgen op het verzamelen, gebruiken en hergebruiken van hun eigen gegevens.
- Europese wetgeving zoals de Open Data Richtlijn en de Data Governance Verordening bevatten verplichtingen voor het breder beschikbaar stellen van overheidsgegevens voor maatschappelijk hergebruik. Zij stellen kaders voor het ontsluiten van gegevens via centrale registers, interoperabiliteit en standaardisatie. Andere Europese kaders (verordening Single Digital Gateway (SDG), herziening eIDAS) richten zich op het delen van gegevens voor individuele dienstverlening aan burgers, of voor hergebruik onder regie van de burger zelf. De Open Data Richtlijn wordt bijvoorbeeld vertaald in een aanpassing van de Wet hergebruik overheidsinformatie, terwijl de SDG directe werking heeft.

Het domein Gegevensuitwisseling in één oogopslag

- Technologisch moet het bevragen van gegevens ‘bij de bron’ als norm worden gehanteerd. De benodigde technologie is niet nieuw, maar het op grote schaal toepassen ervan wel. Dit begint met het toepassen van afspraken en (deels al verplichte) standaarden voor gegevenscatalogi, voor informatiemodellen, voor gegevensdeling en voor gebeurtenisnotificaties aan afnemers.

Dit heeft al geleid tot de volgende politieke toezeggingen:

- Uitvoering van de Interbestuurlijke Datastrategie: doorontwikkeling van het stelsel van basisregistraties naar een federatief datastelsel. Dit valt niet onder het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO), maar vraagt wel wat van de GDI.
- Realiseren van Regie op Gegevens door burgers: zicht op gebruik van persoonlijke gegevens binnen de overheid en het recht op het delen van eigen gegevens met partijen buiten de overheid.
- Implementatie van EU-wetgeving: Open Data Richtlijn, Data Governance Verordening, Single Digital Gateway, eIDAS. Dit gaat over alle domeinen heen.
- ‘Levensgebeurtenissenaanpak’ vanuit het principe ‘mens centraal’ staat heel prominent in de werkagenda Digitalisering.

De GDI-opgaven voor dit domein in één oogopslag

Het domein gegevensuitwisseling kent de volgende opgaven:

- Over vijf jaar zijn de afspraken, standaarden en generieke voorzieningen in de GDI opgenomen die nodig zijn om verantwoord datagebruik te faciliteren tussen data-aanbieders en datagebruikers binnen de overheid en tussen overheid, bedrijfsleven en burgers.
- De GDI ontzorgt partijen op verbindingsvraagstukken door middel van een aantal generieke systeemfuncties.
- Burgers en ondernemers hebben door generieke functies inzicht in wie de gegevens gebruikt die hen betreffen. Zij kunnen deze gegevens inzien en corrigeren en een aantal kerngegevens direct delen in processen van publieke en private dienstverleners.

Stelseldiensten

In 2023 wordt er verder gewerkt aan het stimuleren en verbeteren van het gebruik van data uit (basis)registraties door de kwaliteit van de data te verhogen en het principe ‘data uit één bron’ te bewerkstelligen.

Het domein Gegevensuitwisseling in één oogopslag

Concreet per bouwsteen in 2023 (inclusief reguliere B&E en kleine doorontwikkeling)

Bouwsteen	Ontwikkeling	Bedrag x €1000
Digimelding	- In 2023 wordt er verder gewerkt aan het stimuleren en verbeteren van het gebruik van data uit (basis)registraties door de kwaliteit van de data te verhogen en het principe 'data uit één bron' te bewerkstelligen. - Doorontwikkelen van Digimelding naar een (overheidsbreed toe te passen) standaard voor meldingen die ook los van de voorziening toe te passen is.	17.494
Digilevering	- In 2023 wordt er verder gewerkt aan het stimuleren en verbeteren van het gebruik van data uit (basis)registraties door de kwaliteit van de data te verhogen en het principe 'data uit één bron' te bewerkstelligen. - Doorontwikkelen van Digilevering naar een overheidsbrede standaard voor het notificeren van afnemers over wijzigingen in gegevens, die gebeurtenis gedreven werken ondersteunt.	Bedrag opgenomen bij Digimelding
Stelselcatalogus	- In 2023 wordt er verder gewerkt aan het stimuleren en verbeteren van het gebruik van data uit (basis)registraties door de kwaliteit van de data te verhogen en het principe 'data uit één bron' te bewerkstelligen. - Doorontwikkelen van de Stelselcatalogus en het Platform voor Stelsel van Basisregistraties naar een federatieve catalogus van data en services die inzicht en overzicht geeft in de gegevens in het stelsel van basisregistraties en in de onderlinge relaties tussen die gegevens.	Bedrag opgenomen bij Digimelding
Beheervoorziening BSN	Geen nieuwe ontwikkelingen bekend naast regulier – correctief en adaptief – onderhoud.	5.485
Digipoort	- Herbouw Digipoort en Machtigingsvoorziening incl. migratie. - Opleveren nieuwe functies. - Overnemen informatiestromen via de nieuwe voorziening.	4.566
Standard Business Reporting (SBR)	- Uitvoeren Roadmap SBR 2020-2025. - Faciliteren SBR-governance. - Verder professionaliseren en intensiveren kennis rondom SBR. - Activiteiten/consultancy-services voor eventuele nieuwe SBR-berichtenstromen (SBR-verbreding). Start SBR Wonen. - De uitwerking van de volgende opdrachtplannen: - aansluiten grote ondernemingen deponeren jaarrekening KVK. - vergemakkelijken aanleveren jaarverantwoording onderwijsinstelling bij DUO. - kunnen authenticiseren van banken voor het aanleveren van rapportage aan de DNB.	33.959

Het domein Gegevensuitwisseling in één oogopslag

Concreet per programma en project in 2023

Naam	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Uitwerking en borging Digikoppeling voor API's	Nieuw	Een federatief datastelsel gebaseerd op API's vraagt om vernieuwing van de standaard Digikoppeling. Vanuit de gemeentelijke activiteiten rond de visie Common Ground is een aantal pijnpunten onderkend bij de huidige koppelingen. Binnen de VNG is gewerkt aan een oplossing voor deze pijnpunten in de vorm van afspraken en standaarden. De financiering wordt gebruikt om de standaarden correct (en na beoordeling) binnen de GDI onder te brengen.	891
Durf en doe-platform	Nieuw	Bouwen van een technisch platform waar nieuwe mechanismen voor gegevensuitwisseling in een federatief datastelsel worden getest. Oftewel een plek waar mensen samen kunnen bouwen aan realistische oplossingen die werken vanuit de praktijk en vanuit de uitvoering. • Opleveren technisch platform, concrete praktische samenwerking van experts rond gegevensuitwisseling. • Praktisch toepasbare standaarden die bijdragen aan Regie op Gegevens en 'data uit één bron'.	980
Vernieuwing programmeringstafel Gegevensuitwisseling	Nieuw	Raadplegen van experts op de diverse prioriteit op het gebied van gegevensuitwisseling. Uitvoeren van businesscases, rapportages, analyses om de programmeringstafel handvatten te geven beter te kunnen programmeren. • Opdoen van adequate kennis van nationale en Europese ontwikkelingen. • Deze kennis vertalen naar consequenties voor de specifieke functionaliteit en de daaronder vallende afspraken, standaarden en voorzieningen.	500
Doorontwikkeling Generieke Stelfuncties Federatief Datastelsel	Nieuw	De GDI ondersteunt momenteel met bestaande standaarden en voorzieningen een aantal generieke functies binnen het stelsel van basisregistraties. De generieke functies zijn: 1. Functies waarmee de gegevens uit het stelsel gebruikt kunnen worden, in de GDI wordt dit ingevuld met Digilevering en de standaard Digikoppeling. 2. Functies voor het beheren van de gegevens en de kwaliteit ervan, in de GDI is dat ingevuld met Digimelding. 3. Functies voor het bieden van inzicht in, en overzicht van het stelsel, in de GDI vormgegeven met de Stelselcatalogus. Deze huidige stelselvoorzieningen zullen in het licht van het toekomstbeeld van een federatief datastelsel doorontwikkeld worden naar een bredere systematiek van afspraken, standaarden en voorzieningen. Om die ontwikkeling op gang te brengen is in eerste instantie uitzoek- en ontwikkelwerk nodig om tot de gewenste afspraken en standaarden te komen en vervolgens ook aanpassingen in de huidige stelselvoorzieningen zodat de huidige bouwstenen aangepast zijn om te kunnen functioneren in een bredere systematiek van afspraken, standaarden en voorzieningen.	2.000

Het domein Gegevensuitwisseling in één oogopslag

Concreet per programma en project in 2023 (vervolg)

Naam	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Gegevensuitwisseling 2.0	Nieuw	• Experimenteren met generieke en betrouwbare manieren van gegevensuitwisseling onder regie van de burger, vooruitlopend op de komst van wallets of regietoepassingen. • Dit moet leiden tot afspraken en kaders voor uitwisselen van gegevens in brede zin (ethisch, juridisch en organisatorisch). • Een (test-)manier van het digitaal uitwisselen van (overheids)gegevens, met expliciete toestemming van de burger, die werkt en herbruikbaar is. • Bijdragen aan de blauwdruk voor gegevensontsluiting richting een wallet of app.	1.000
Herbouw Digipoort	Lopend	• Logius is in 2018 gestart met een project om het berichtenverkeer dienstverlening, beter bekend als Digipoort procesinfrastructuur, te continueren met vernieuwende technologieën. Vervolgens is er een BIT-toets geweest en is het traject in doorlooptijd aanzienlijk gewijzigd. De gunning is in september 2021 afgerond, waarna de gegunde leverancier is begonnen met de voorbereiding op de daadwerkelijke herbouw. De werkzaamheden zijn in 2019 gestart. • Ondernemers kunnen hiermee aan hun wettelijke verplichtingen voldoen. • Er is minder regeldruk. • Er zijn minder beheerkosten.	10.000

Het domein Gegevensuitwisseling in één oogopslag

Waar staan we over vijf jaar

Over vijf jaar zijn de afspraken, standaarden en generieke voorzieningen in de GDI opgenomen die nodig zijn om verantwoord datagebruik te faciliteren tussen data-aanbieders en datagebruikers binnen de overheid en tussen overheid, bedrijfsleven en burgers. De GDI ontzorgt zo partijen op verbindingsvraagstukken door middel van een aantal generieke systeemfuncties. Burgers hebben door generieke functies inzicht in wie de gegevens gebruikt die hen betreffen, zij kunnen deze gegevens inzien en corrigeren en een aantal kerngegevens direct delen in processen van publieke en private dienstverleners.

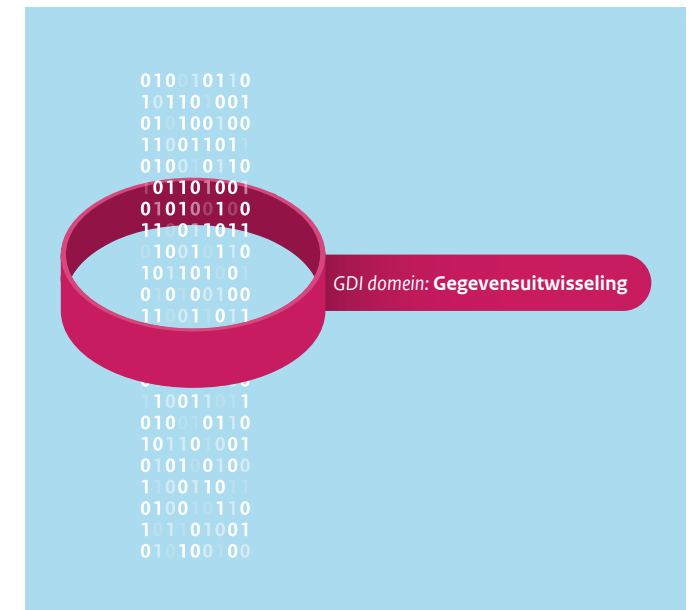
Domein Gegevensuitwisseling concreet in 2023

Het doel van het domein Gegevensuitwisseling is te werken naar een GDI waar afspraken, open standaarden en generieke voorzieningen zijn opgenomen die nodig zijn om verantwoord datagebruik te faciliteren tussen data-aanbieders en datagebruikers binnen de overheid en tussen overheid, bedrijfsleven en met burgers. De strategische richting is beschreven in de GDI-meerjarenvisie. Dit gebeurt met het volgende begrip: Data zijn een ruwe grondstof, gegevens zijn gestructureerde sets aan data, bijvoorbeeld in de vorm van berichten, en informatie is een combinatie of aggregatie van gegevens dat iets specifiek inzichtelijk maakt om te kunnen informeren. Voor het gemak wordt gewerkt met het begrip data.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023

- De programmeringstafel Gegevensuitwisseling ziet het als haar opdracht om via interbestuurlijke uitwisseling van trends, actualiteiten en initiatieven met een mogelijke overheidsbrede potentie te komen tot het structureel (her)rijken van de GDI die betrekking heeft op het domein Gegevensuitwisseling. Het domein zal bepalen wat gezamenlijk gebeuren moet en vervolgens het beheer van die afspraken, standaarden en voorzieningen onder GDI-vlag brengen.
- Binnen het domein wordt gesproken over aandachtspunten binnen de volgende trends en ontwikkelingen:
 - betere harmonisatie van begrippen;
 - meer aandacht voor (basis)registraties door de GDI die daar een rol in spelen;
 - een goed ingericht spel van vraag en aanbod;
 - een goede verbinding met vele aanpalende ontwikkelingen.
- Het domein wil zich laten informeren over de belangenbehartiging richting de EU als het gaat om gegevensuitwisseling.
- De Interbestuurlijke Datastrategie is ook van belang. Hierin is het concept van een federatief datastelsel opgenomen. In het toekomstbeeld voor het stelsel van basisregistraties is dit concept verder uitgewerkt. Bij het vormgeven van een federatief landschap waarbij we uitgaan van 'data uit één bron' horen ook ondersteunende functies als notificaties en terugmelden. Een doelarchitectuur voor het domein Gegevensuitwisseling ontbreekt op dit moment, de architectuurwerkgroep zet in 2022 hiervoor de eerste stappen.
- Hieronder volgen enkele voorbeelden van vraagstukken die in projecten worden geadresseerd en tegelijkertijd een bredere werking hebben:
 - Herbruikbaarheid: Elke (basis)registratie ontsluit data op een andere manier. Hoe kunnen we data generiek en herbruikbaar ontsluiten?
 - Betrouwbaarheid: Voor hergebruik in vervolgprocessen is een betrouwbaarheidskenmerk noodzakelijk zoals het zetten van een eSEAL en eTimestamp. Hoe kunnen we dat binnen de eIDAS standaard inregelen?

- Hoe en waar worden data geminimaliseerd? Het opstellen van datasets door de overheid zorgt voor een potentieel onbeheersbare beheerlast bij de overheid en remt innovatie als de overheid gaat bepalen welke data voor welk proces gebruikt mogen worden. Hoe kunnen datasets worden opgesteld zodat dit schaalbaar is en voldoet aan de eisen die aan de sets wordt gesteld door de gebruikers?
- Advisering (Ont)koppelvlak: welk generiek bruikbaar koppelvlak is het best bruikbaar om informatie te ontsluiten richting verschillende omgevingen (sluis, kluis, wallet)?

Het domein Infrastructuur in één oogopslag

- › Meerjarenvisie
- › GDI-opgaven voor dit domein
- › Concreet per bouwsteen
- › Concreet per programma en project
- › Waar staan we over 5 jaar?
- › Domein Infrastructuur concreet in 2023
- › Programma's en projecten (bijlage)

Het domein Infrastructuur in één oogopslag

Het domein Infrastructuur omvat de bouwstenen van de GDI die van algemeen belang (ofwel: infrastructureel) zijn voor de GDI en die veelal een basis vormen voor de bouwstenen van de andere drie domeinen. Onder het domein Infrastructuur vallen de afspraken, standaarden en (generieke) voorzieningen voor het digitaal transporteren van data (connectiviteit) en voorkomen, detecteren en delen van netwerkdreigingen voor de GDI-infrastructuur. Dit betreft niet de infrastructuur van de opdrachtnemers en uitvoerders.

Het domein Infrastructuur is ondersteunend aan alle andere domeinen binnen GDI en tussen de diverse onderdelen van de overheid (bijvoorbeeld door middel van Diginetwerk). Het domein is daarmee onlosmakelijk verbonden met alle maatschappelijke opgaven van de digitaliserende overheid. Specifiek voor het domein Infrastructuur is de opgave het zorgdragen voor veilig datatransport van en naar publieke organisaties door aan te sturen op het gebruik van publieke beveiligde netwerken en het toepassen van onder andere standaarden. De demarcatie met het domein Gegevensuitwisseling is daarbij een punt van aandacht.

Ontwikkelingen

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen in het domein (Europees, maatschappelijk, technologisch)?

1. De overheid is een schakel in het maatschappelijk verkeer: De dienstverlening van de overheid is maar een schakel in de maatschappij, waarin burgers en ondernemers steeds meer hun eigen verantwoordelijkheid (worden geacht te) nemen. Dit betekent dat de overheid niet meer enkel intern in ketens kan werken, maar op willekeurige momenten contact heeft met burgers, externe dienstverleners, andere overheidspartijen, et cetera. Dit geldt ook in Europees verband. Zowel interoperabiliteit met Europese oplossingen als adoptie van die oplossingen (als een alternatief voor nationale infrastructurele oplossingen) is van belang. Dit vraagt om een GDI-infrastructuur die is aangesloten op digitale infrastructuren voor maatschappelijk verkeer in Nederland en daarbuiten.

Het domein Infrastructuur in één oogopslag

2. Marktontwikkelingen: Generieke marktontwikkelingen en breed gedragen technologieën en concepten maken samenwerking en gezamenlijke ontwikkeling gemakkelijker en efficiënter. Bepaalde onderdelen van de infrastructuur voor dienstverlening, zowel hard- als software, zijn in toenemende mate gestandaardiseerd en als een commodity te verkrijgen. De afhankelijkheid van leveranciers buiten Europa die hiermee ontstaat is daarbij een aandachtspunt. Dit vraagt om een overheid die is aangesloten bij standaarden en werkwijzen op de (digitale) markt, maar die wel waakt voor een grote afhankelijkheid van partijen en oplossingen van buiten Europa.
3. Toenemende kwetsbaarheid door toenemende afhankelijkheid van het internet: Zoals beschreven in het WRR-rapport 'Voorbereiden op digitale ontwrichting' neemt de afhankelijk van de maatschappij van het internet en daarmee ook de kwetsbaarheid van de maatschappij toe (WWR: 'Voorbereiden op digitale ontwrichting', rapport 09-09-2019/WRR). Deze kwetsbaarheid gaat verder dan afhankelijkheid van het internet. Ook internet als terrein voor digitale criminaliteit, terrorisme en oorlogsvoering introduceert risico's. Dit vraagt om een overheid waarvan de vitale dienstverlening ook moet blijven functioneren als delen van internet niet beschikbaar zijn of niet kunnen worden gebruikt.

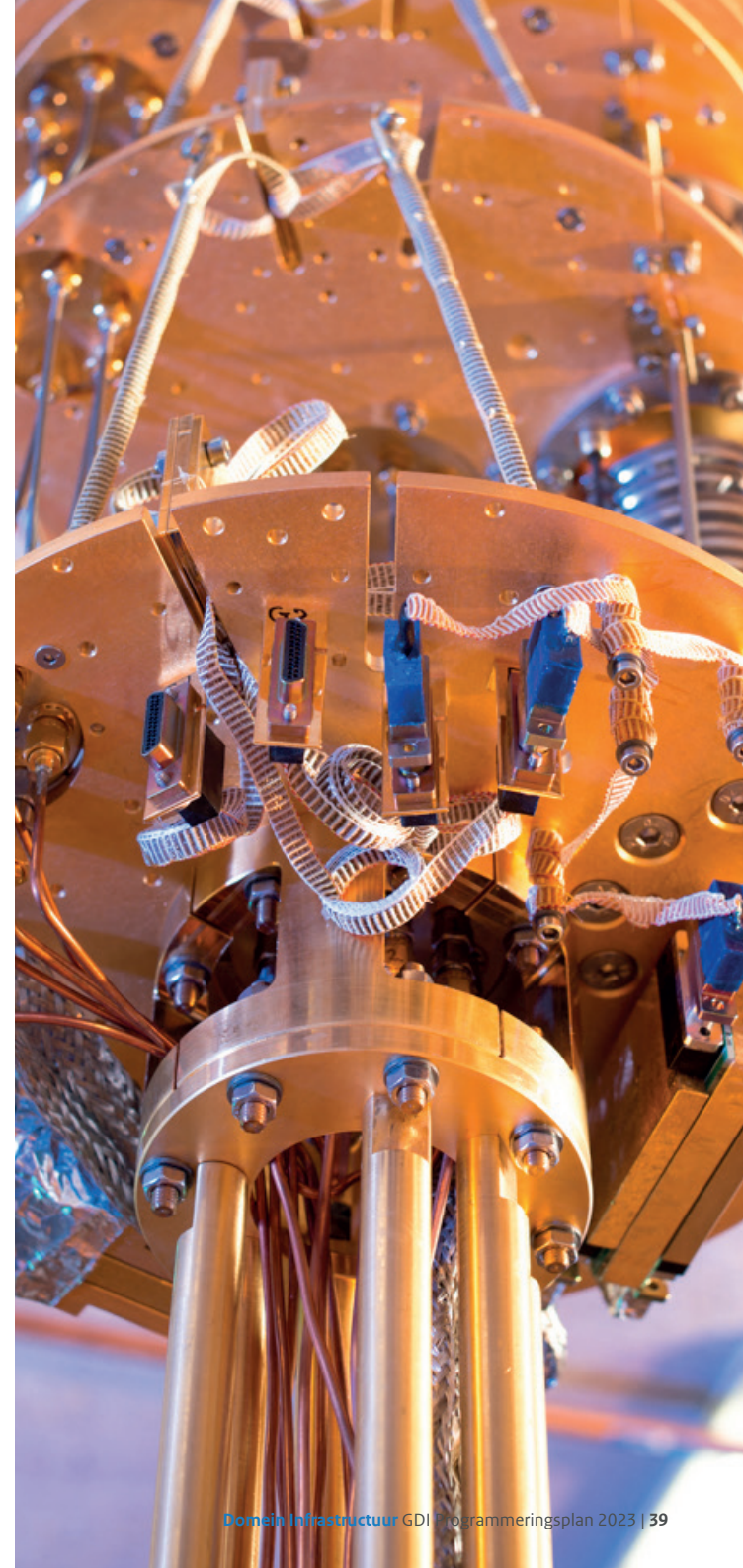
Binnen dit domein is er nauwe samenhang met:

- de afhankelijkheid van de grote marktpartijen in de ICT-sector, dit raakt ook het GDI-domein;
- de inzet van cloud-technologie en de veiligheid van in de cloud opgeslagen gegevens in relatie tot de GDI-infrastructuur;
- security en veiligheid in relatie tot GDI-infrastructuur (bijvoorbeeld Zero Trust, PKI-overheid);
- interoperabiliteit over de grenzen heen (bijvoorbeeld Interoperable Europe Act) en welke invloed dit heeft op de GDI-infrastructuur.

De GDI-opgaven voor dit domein in één oogopslag

Het domein infrastructuur kent de volgende opgaven:

- Zorgen voor afspraken, standaarden en (generieke) voorzieningen voor het op een veilige wijze digitaal transporteren van data binnen de GDI. Deze hoofdfunctie kent de volgende onderliggende generieke functies:
 1. Het digitaal kunnen transporteren van data (connectiviteit in de GDI).
 2. Het kunnen voorkomen, detecteren en delen van netwerkdreigingen binnen de GDI-infrastructuur.
- Naast het reguliere beheer van de voorzieningen in het domein Infrastructuur, ligt de nadruk in 2023 op het uitvoeren van de al eerder verstrekte doorontwikkelopdrachten en het uitvoeren van vernieuwingsvoorstellen in afstemming met de programmeringstafel.

Het domein Infrastructuur in één oogopslag

Concreet per bouwsteen in 2023 (inclusief reguliere B&E en kleine doorontwikkeling)

Bouwsteen	Ontwikkeling	Bedrag x €1000
Diginetwerk	- Het stimuleren van het gebruik, o.a. door het ministerie van Justitie en Veiligheid voor de landelijke crisisbeheersing. Hiernaast zijn er ook andere gebruikers geïnteresseerd in deelname aan het stelsel Diginetwerk. - Het doorontwikkelen van Diginetwerk op basis van de Doorontwikkelagenda. Zo is o.a. de koppeling met clouddiensten een prioriteit voor 2023. - Het uitvoeren van acties die voortvloeien uit het Tactisch Overleg.	985
Digikoppeling	In 2023 wordt er verder gewerkt aan het stimuleren en verbeteren van het gebruik van data uit (basis)registraties door de kwaliteit van de data te verhogen en het principe 'data uit één bron' te bewerkstelligen.	Bedrag opgenomen bij Digimelding
NORA	Reguliere werkzaamheden, geen doorontwikkeling.	605
Open Standaarden / Forum Standaardisatie	Reguliere werkzaamheden, geen doorontwikkeling.	4.218
PKIoverheid	Vernieuwing PKIoverheid: onderzoek naar ontwikkelingen, technisch toezicht platform, nieuwe technische infra.	2.356

Het domein Infrastructuur in één oogopslag

Concreet per programma en project in 2023

Naam	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Doorontwikkeling Diginetwerk 2023	Nieuw	In 2020 is een doorontwikkeldocument Diginetwerk opgesteld. Dit voorstel betreft de invulling voor de jaren 2023/2024 en bouwt voort op de jaren 2021/2022. Om de toegevoegde waarde van Diginetwerk te blijven leveren is in 2023 voorzien: • reding gebruik: zorg voor verbreding van de doelgroep en daarmee ook toename van het gebruik van Diginetwerk. • Gebruik in kaart: meer inzicht in waar Diginetwerk voor kan worden gebruikt en hoe het wordt gebruikt. • Continuïteit en veiligheid: zorg dat Diginetwerk wordt aangepast als de stand van de technologie daarom vraagt. • Collectieve aansluiting clouddiensten: hoe meer de informatievoorziening beweegt richting de cloud, des te meer dataverkeer via Diginetwerk kan worden afgehandeld naar de cloud. Draagt bij aan collectieve ontsluiting van de hybride rijkscloud. • Vernieuwing: Onderzoek hoe Diginetwerk kan bijdragen aan collectieve datadeling via dataknooppunten. • Daarnaast kunnen nieuwe technologieën disruptief van aard zijn op de uitgangspunten van Diginetwerk.	300
Vernieuwing programmeringstafel Infrastructuur	Nieuw	• Raadplegen van experts op de diverse prioriteit op het gebied van infrastructuur. • Uitvoeren van businesscases, rapportages, analyses om de programmeringstafel handvatten te geven beter te kunnen programmeren. • Adequate kennis van nationale en Europese ontwikkelingen. • Deze kennis vertaald naar consequenties voor de specifieke functionaliteit en de daaronder vallende afspraken, standaarden en voorzieningen.	500

Het domein Infrastructuur in één oogopslag

Twee generieke projecten in 2023

Naam	Lopend of nieuw	Doel	Bedrag x €1000
Versterking architectuurfunctie in de GDI	Nieuw	1. Opleveren verbindende architectuur voor de GDI. 2. Overheidsbrede communicatie over architectuorkaders en de naleving daarvan. 3. Optimaliseren van overlappende en niet-samenhangende architectuur-activiteiten. Ten eerste is het nodig om op communicatiegebied nog beter de vertaalslag te maken van architectuur naar de GDI en vice versa. Ten tweede is er een inhaalslag te maken bij het opleveren van basis-architectuurdocumenten zoals beschrijvingen van GDI-domeinen, totaaloverzichten en specifieke uitwerkingen voor onderdelen van domeinen.	725
Innovatiebudget GDI	Lopend	In 2023 gaat het Innovatiebudget GDI: • Innovatieprojecten met een overheidsbrede impact stimuleren op basis van: deelname meerdere overheidsorganisaties, cofinanciering en korte innovatiecycli (1 jaar). • Evenementen/community-activiteiten organiseren om innovatieprojecten te faciliteren, te ondersteunen en te verbinden. • Feedback organiseren van uitvoering aan beleid en vice versa. De aansluiting van het Innovatiebudget op de GDI wordt geborgd door MIDO-leden te betrekken bij het selectieproces van de projecten, de selectiekaders van het Innovatiebudget vast te stellen op basis van de GDI-meerjarenvisie en succesvol verlopen projecten voor vervolgvragen op de MIDO-tafels te presenteren, zodat op	3.000

Het domein Infrastructuur in één oogopslag

Waar staan we over vijf jaar

Voor het toekomstbeeld van de infrastructuur van de GDI gelden de volgende uitgangspunten:

- De GDI-infrastructuur is dusdanig robuust uitgevoerd dat alle partijen erop kunnen vertrouwen, ook in crisissituaties.
- De GDI-infrastructuur voldoet aan de hoogste nationale en internationale eisen aan beveiliging, privacybescherming en continuïteit. Geborgd wordt dat persoonsgegevens op een veilige locatie worden opgeslagen.
- De GDI-infrastructuur bestaat uit een geheel aan afspraken, standaarden en voorzieningen die generiek inzetbaar zijn en is vitaal voor overheid en maatschappij. De generieke infrastructuur wordt breed gebruikt in aanvulling op de bedrijfssystemen van publieke organisaties.
- De GDI-infrastructuur stimuleert de samenwerking tussen publieke organisaties onderling en tussen de overheid en de maatschappij, zorgt voor een aanbod van goede diensten en ontzorgt de aangesloten organisaties.
- De GDI-infrastructuur maakt gebruik van hedendaagse technologieën en (cloud)platformen om wendbaar te zijn en gebruik te kunnen maken van nieuwe kansen. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van gestandaardiseerde technologieën.
- De infrastructuur wordt doorontwikkeld naar een generiek stelsel van afspraken, standaarden en voorzieningen. Stelselvoorzieningen die de onderdelen van de GDI verbinden worden op één plek aangeboden zodat deze slechts eenmalig ontwikkeld hoeven te worden.
- Voor de GDI-infrastructuur worden generieke stelselvoorwaarden opgesteld en gehanteerd. Dit vereenvoudigt de toetreding en deelname aan de infrastructuur.
- In het aanbestedingsbeleid voor de GDI-infrastructuur wordt rekening gehouden met de eisen die worden gesteld aan de GDI als geheel. Dit voorkomt dat de overheid in een situatie van markt-afhankelijkheid geraakt.
- De GDI-infrastructuur garandeert de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie voor wat betreft de dienstverlening van de GDI. Voor een goede dienstverlening is, naast de toegankelijkheid van de gegevens zelf, ook informatie over die diensten en de toestand-koming ervan essentieel. Zodat burgers en ondernemers weten wat

de dienst inhoudt, hoe ze er gebruik van kunnen maken en hoe het met de uitvoering van de dienst staat. In het geval van gemeenschappelijke voorzieningen zijn afspraken over verantwoordelijkheidsverdeling noodzakelijk.

Domein Infrastructuur concreet in 2023

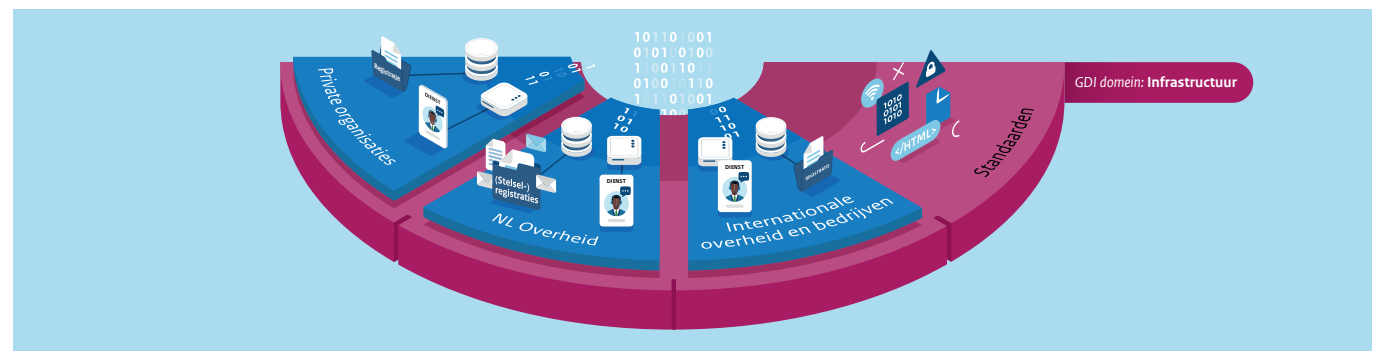
Dit domein bestaat uit de generieke functies en bijbehorende afspraken, standaarden en voorzieningen voor digitale dienstverlening aan burgers en ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023:

- Vanuit het domein Infrastructuur wordt geconcludeerd dat het vraagstuk rond het thema veiligheid in relatie tot de GDI nu niet eenduidig belegd is. De programmeringstafel Infrastructuur wil kijken hoe knelpunten rondom dit thema in kaart kunnen worden gebracht waarbij onder meer gebruik wordt gemaakt van resultaten van bestaande *best practices* in de keten. De programmeringstafel neemt geen verantwoordelijkheid van reeds bestaande gremia over.
- Het domein wil meer betrokken zijn bij het strategisch rijksbeleid voor het gebruik van clouddiensten, regulering, facilitering, de cloudstrategie en -kaders in relatie tot de GDI bouwstenen. Het domein zelf zal niet aan de specifiek voor deze thema's opgezette tafels deelnemen. Het onderwerp heeft ook te maken met gevoelde

onzekerheid die binnen het domein van een antwoord te voorzien om deze onzekerheid te kunnen wegnemen.

- Er is een duidelijke behoefte om meer inzicht te verkrijgen in welke Europese infrastructuren door Nederlandse publieke organisaties allemaal worden gebruikt en welke behoefte er is rondom het vraagstuk van het gebruik van brondata in relatie tot bijvoorbeeld betrouwbaarheidsniveau's en veiligheidsvraagstukken (denk hierbij aan cloud, GAIA-X, GDPR en internationale regels). Dit vraagstuk staat natuurlijk in relatie tot de GDI-infrastructuur. Het gebruik van open source kan hieraan bijdragen.
- Er zijn onderwerpen op het gebied van de GDI-infrastructuur die overheidsbreed aandacht moeten krijgen. Onder andere: Internet Protocol (IP) versie 6 moet binnen 4,5 jaar versie 4 hebben vervangen om tekorten bij de uitgifte van nieuwe IP-adressen te voorkomen.
- De programmeringstafel Infrastructuur wil om op deze prioriteiten de kennispositie te versterken, werken aan het verbreden van de kennis aan tafel. De informatie die daarmee wordt opgedaan, draagt bij aan het bieden van inzicht en overzicht op de specifieke prioriteiten en biedt de programmeringstafel Infrastructuur handvatten om goed te kunnen programmeren en daarmee invulling te geven aan de realisatie van de GDI-meerjarenvisie.
- Dit kan ook betekenen: het ontwikkelen van nieuwe GDI-functionaliteiten, het doorontwikkelen van bestaande GDI-functionaliteiten, maar ook het afstoten van bepaalde functionaliteiten als daar geen behoefte meer aan is.

Financieel overzicht

- › Beheer en exploitatie
- › Vernieuwingsbudget

Financieel overzicht

en belangrijk onderdeel van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO) is de introductie van een centrale financiering van de GDI. Dit lost een aantal knelpunten uit het verleden op die verbonden zijn aan een situatie van doorbelasting, zoals de remmende werking op gebruik van de GDI en ingewikkelde financiële situaties bij onder- en overuitputting.

Voor de centrale financiering van de GDI zijn de bestaande budgetten voor beheer en exploitatie (B&E), doorontwikkeling en vernieuwing (voorheen Investeringspost) van diverse departementen samengevoegd in de 'centrale financiering'. De budgetten voor B&E en doorontwikkeling worden toegekend door de opdrachtgever (BZK) aan de opdrachtnemers. Advisering op inhoud vindt door middel van het programmeringsplan plaats. BZK legt als opdrachtgever en budgethouder aan de Programmeringsraad GDI (PGDI) en het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) verantwoording af over de besteding van die gelden.

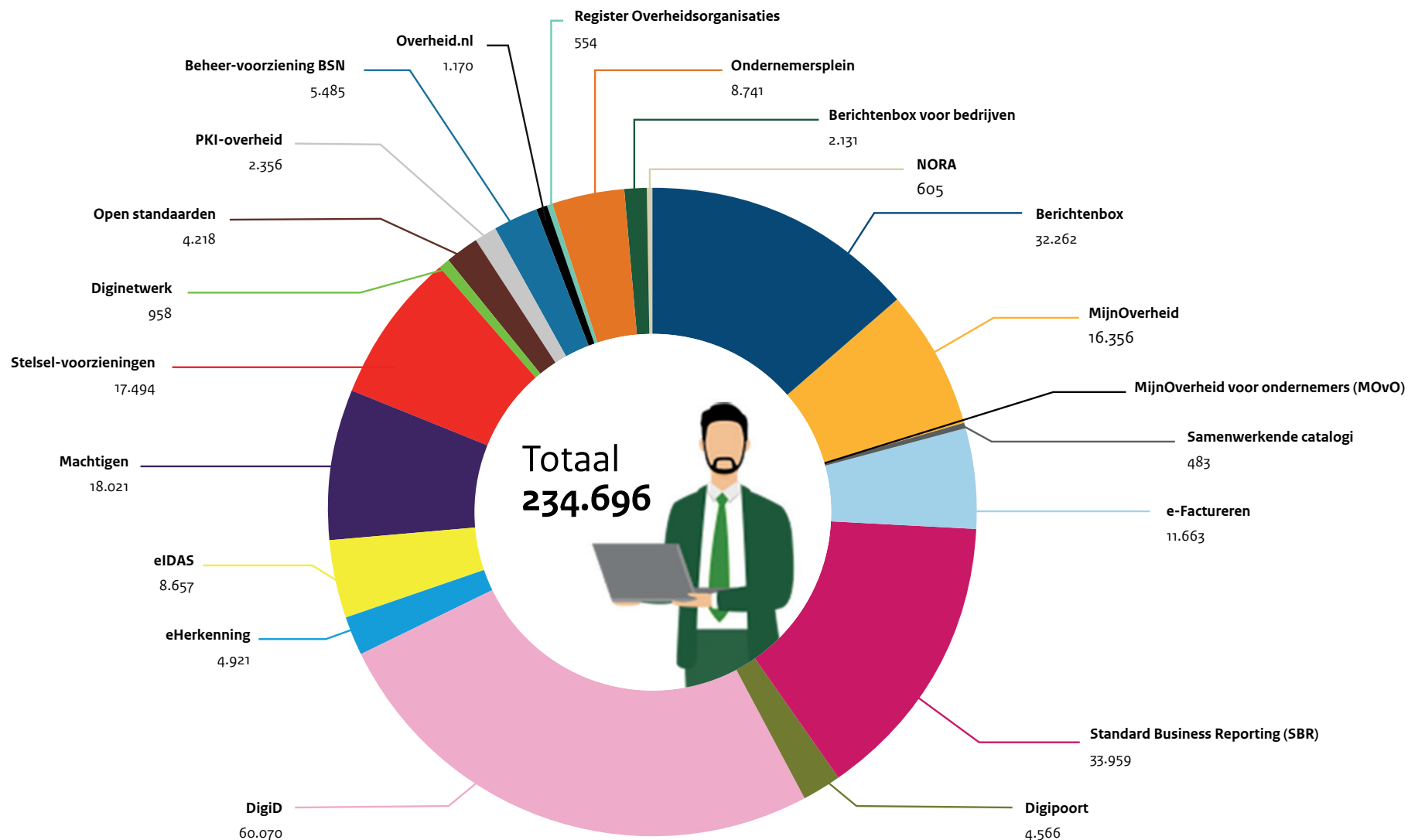
Het vernieuwingsbudget dat voorheen door de Interdepartementale Commissie Middelen (ICM) werd toegekend, kent binnen de MIDO-structuur eveneens een nieuwe wijze van toekenning via de programmeringstafels.

Om te verzekeren dat de financiering van de GDI transparant, redelijk en voorspelbaar is, zijn randvoorwaarden en bestuurlijke uitgangspunten geformuleerd en vertaald naar spelregels en aandachtspunten en in het MIDO-kader opgenomen.

Beheer en exploitatie

Hieronder volgt een beheer en exploitatie-overzicht gebaseerd op het PwC-rapport dat ten grondslag ligt aan de centrale financiering die per 2023 ingaat (PwC rapport: meerjarenbegroting GDI 2022-2026, 11 november 2021). In 2023 komt de verantwoording over de GDI-budgetten vanuit de opdrachtgever (BZK).

PwC-prognose 2023 van de GDI, in duizenden euro's

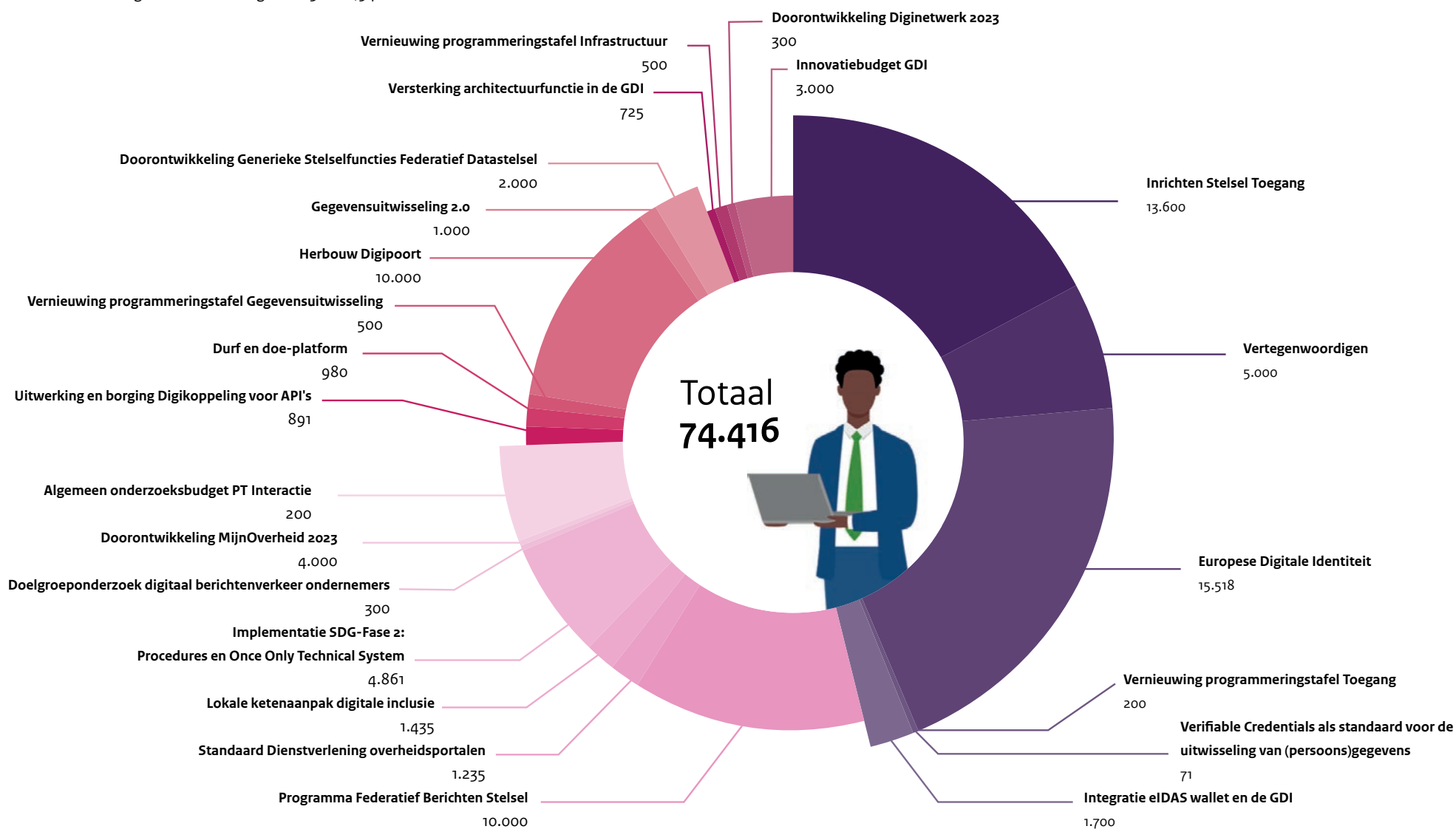

Figuur 3: PwC Begroting: Kostensoort 3: Pessimistisch Scenario 2023

Financieel overzicht

Vernieuwingsbudget, in duizenden euro's

Beschikbaar bedrag voor vernieuwing in 2023: € 62,54 mln.

Bijlage

Nieuwe programma's en projecten

- › Toegang
- › Interactie
- › Gegevensuitwisseling
- › Infrastructuur

Lopende programma's en projecten

- › Toegang
- › Interactie
- › Gegevensuitwisseling
- › Infrastructuur

Opnemen Verifiable Credentials als standaard voor de uitwisseling van (persoons)gegevens

In het kort

Met de nieuwe eIDAS-verordening en daarmee de komst van een wallet voor iedere Europese ingezetene en een uitgebreid identiteits-ecosysteem, is standaardisatie van gegevensuitwisseling nodig voor interoperabiliteit.

W3C Verifiable Credentials is hiervoor een vaak toegepast protocol, ook in lopende Europese initiatieven.

Dit voorstel betreft een onderzoek naar de mogelijkheden en de gevolgen voor deelnemers aan de GDI van de invoering en het gebruik van W3C Verifiable Credentials. Ook wordt een korte beschrijving gegeven van soortgelijke andere oplossingen zoals AnonCreds (en andere uitwisselingsprotocollen) en in hoeverre deze oplossingen interoperabel zijn met Verifiable Credentials. De onderzoeksopzet houdt rekening met deelname van Logius en minimaal één andere deelnemer aan de GDI die straks met de wallet gaat werken.

Gevraagd budget

€ 71.000

Bijdrage meerjarenvisie

Dit voorstel sluit aan bij de volgende onderdelen van de meerjarenvisie van de GDI.

- Participatie in de eIDAS-ontwikkeling van een digitale bronidentiteit en wallets
- Het domein Interactie
- Uitvoering van de Interbestuurlijke Datastrategie:
 1. Doorontwikkeling van het stelsel van basisregistraties naar een federatief datastelsel
 2. Realisatie van Regie op Gegevens door burgers: het recht op het delen van eigen gegevens met publieke en private organisaties
- Implementatie van EU-wetgeving zoals eIDAS

Integratie eIDAS-wallet en de GDI

In het kort

Het betreft een voorstel tot een onderzoek over hoe een nieuw te vormen wettelijke verantwoordelijkheid voor de burger als medeverantwoordelijke voor het bijhouden en verstrekken van zijn eigen (persoons)gegevens vorm kan krijgen. Eveneens wordt onderzocht hoe de burger betrouwbare verklaringen van derden kan gebruiken in het bijhouden van zijn eigen (persoons)gegevens. Daartoe is een onderzoeksopzet opgesteld met daarin een vooronderzoeksfase en een praktijkproef in een pilot. De uitkomsten zijn bedoeld beschikbaar in 2025 en zijn ter ondersteuning van de beleidsvorming.

Gevraagd budget

€ 1.700.000

Bijdrage meerjarenvisie

Dit voorstel sluit aan bij de volgende onderdelen van de meerjarenvisie van de GDI.

- Inwerkingtreding van de Wet digitale overheid
- Uitvoering motie-Van der Molen, publiek inlogmiddel voor ondernemers
- Participatie in de eIDAS-ontwikkeling van een digitale bronidentiteit en wallets
- Het domein Interactie ondersteunend aan menselijke maat in uitvoering
- Uitvoering van de Interbestuurlijke Datastrategie:
 1. Doorontwikkeling van het stelsel van basisregistraties naar een federatief datastelsel
 2. Realisatie van Regie op Gegevens door burgers: zicht op gebruik van persoonlijke gegevens binnen de overheid en het recht op het delen van eigen gegevens met partijen buiten de overheid
 3. Implementatie van EU-wetgeving: open data richtlijn, datagovernance verordening, Single Digital Gateway, eIDAS

Algemeen onderzoeksbudget programmeringstafel Toegang

Aanleiding en doel

Met de dienstverlening die steeds meer digitaal wordt afgenomen komen nieuwe vraagstukken aan de orde. Een van de onderzoeken die we binnen het domein Toegang willen uitvoeren is het inzetten van data om het proces van identiteits- en bevoegdheidsbepaling te verbeteren middels inventarisatie van beschikbare data en analyse hoe deze benut kan worden.

Gevraagd budget

€ 200.000

Bijdrage meerjarenvisie

Het domein Toegang i.c.m. Interactie. Inclusie: iedere inwoner moet (digitaal) diensten van de overheid kunnen afnemen. Regie op Gegevens: iedere inwoner moet in de gelegenheid zijn gegevens met publieke en private dienstverleners te kunnen delen.

Standaard dienstverlening overheidsportalen

In het kort

Via de verschillende MijnOmgevingen willen we de online dienstverlening standaardiseren, gelijk aan het model van bijvoorbeeld bol.com of Amazon. Door standaardpatronen te definiëren, kunnen overheden (landelijk en lokaal) deze opnemen in de eigen MijnOmgevingen, waardoor het applicatielandschap zich kan richten op het aanleveren conform de standaard omnichannel referentie-architectuur. Daardoor komt de route vrij naar één landelijke online dienstverlening (website, formulieren, functionaliteiten en portaal). Met MijnOverheid en de koplopergemeenten willen we een begin maken met de invulling van de standaardisering van de interactiepatronen via portalen vanuit gestandaardiseerde bronnen (data-modellen) en backoffice-applicaties. Door samen organiseren wordt kennis en kunde gebundeld voor de standaardisatie van de te gebruiken tools en technieken voor de backoffice van een MijnOmgeving, die voor een zo groot mogelijk deel configureerbaar en eenduidig te ontsluiten is.

Gevraagd budget

€ 1.235.000

Bijdrage meerjarenvisie

Dit voorstel sluit aan op de ontwikkelrichting Interactie uit de GDI-meerjarenvisie: een nieuw interactieconcept waarbij gegevens, informatie, attenderingen en acties met elkaar zijn geïntegreerd. Realtime inzage en verwerking is mogelijk die via verschillende digitale kanalen, maar met dezelfde functionele werking aan de gebruiker kunnen worden aangeboden.

Er wordt rekening gehouden met de autonome positie van de publieke organisatie en de complexiteit van de dienstverlening waarbij recht wordt gedaan aan de informatiepositie van de individuele gebruiker. Deze is gediend met een compleet, actueel, omnichannel inzicht, ongeacht de organisatie van achterliggende betrokken dienstverleners. Burgers en ondernemers gaan zo ervaren dat verschillende overheden en organisaties met een publieke taak steeds meer als één overheid optreden. Ook omdat hun klantbeleving door UX-design goed wordt meegenomen in de interfaces van overheids-interactiekkanalen.

Lokale ketenaanpak digitale inclusie

In het kort

De samenleving en de overheid digitaliseren. Elke burger moet in staat zijn om deel te nemen aan de digitale samenleving en overheid. Ook degenen die niet over de benodigde apparaten of vaardigheden beschikken om zelfstandig aansluiting te vinden op de digitale samenleving of GDI. De overheid én het bedrijfsleven hebben hierin een gezamenlijke opgave. Dit samenwerkingsproject van de Alliantie Digitale Samenleving en de VNG beoogt een lokale ketenaanpak waarbij de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) een spil zijn, bij in totaal honderd gemeenten over een periode van drie jaar te realiseren. Daardoor wordt bijgedragen aan digitale inclusie en verkleining van de digitale kloof.

Gevraagd budget

€ 1.435.000

Bijdrage meerjarenvisie

In de GDI-meerjarenvisie wordt de opgave van een digitaal inclusieve overheidsdienstverlening genoemd. Een lokale ketenaanpak digitale inclusie voorziet in het gevraagde digitaal inclusieve alternatief, waardoor kwalitatief hoogstaande dienstverlening wordt bereikt.

Implementatie SDG fase 2: procedures en Only Once Technical System (OOTS)

In het kort

De Nederlandse overheden werken aan de implementatie van de Single Digital Gateway-verordening (SDG). In 2020 is gestart met de implementatie van Annex I Informeren (deadline december 2022). Nu komt de deadline van Annex II Procedures en OOTS in het vizier (december 2023). Met de implementatie daarvan is een begin gemaakt, maar voorzien wordt dat de implementatie hiervan en met name van OOTS meer tijd in beslag zal nemen dan beschikbaar is voor de deadline. De belangrijkste reden hiervoor is de vertraagde beschikbaarstelling van de technische specificaties van OOTS door de Europese Commissie.

De gezamenlijke aanpak voor de implementatie van Annex I Informeren van de SDG-verordening is vruchtbaar gebleken. Deze lijn wordt voortgezet: de drie voorstellen zetten in op een gezamenlijke aanpak van Procedures en OOTS. Het bNC-SDG vervult daarin een faciliterende rol. Daarbij wordt gezocht naar optimaal gebruik van beschikbare GDI-voorzieningen en best practices.

In de uitvoering van de gezamenlijke aanpak zijn de drie voorstellen vooral aanvullend op elkaar: waar VNG en IPO zich met name richten op respectievelijk gemeenten en provincies, richten de inspanningen van BZK (bNC-SDG) zich op de volle breedte van de SDG-implementatie in Nederland en de relatie tot andere (Europese) dossiers.

Gevraagd budget

€ 4.861.000

Bijdrage meerjarenvisie

Deze voorstellen passen binnen het domein Interactie (hoofdstuk 3 van de GDI-meerjarenvisie) en dragen concreet bij aan het mensen centraal zetten met één overheidsbeleid.

SDG wordt als een van de aandachtsgebieden van de programmerings-tafel Interactie genoemd. Het EU-portaal Your Europe is hier onderdeel van. In de appreciatie op de GDI-meerjarenvisie wordt onder 'Interactie' gewezen op de talloze visies op portalen, en het ontbreken van samenhang en verbinding.

Doelgroepenonderzoek digitaal berichtenverkeer ondernemers

In het kort

Helder in kaart brengen van de behoefte van ondernemers aan digitaal berichtenverkeer tussen overheid en ondernemers; welke berichten, welke media of kanalen? Met deze inzichten willen we het begrip van gewenste dienstverlening bij ondernemers vergroten en zo meer richting geven aan de invulling van de GDI voor ondernemers.

Uitgangspunten verder: differentieer de behoefte naar verschillende typen ondernemers. Ga hierin uit van de klantreis van de ondernemers, organisatievormen en situaties. Betrek in het onderzoek ook de behoefte aan overzicht van berichten en interacties. Hoe sluit digitaal berichtenverkeer het best aan bij de dagelijkse praktijk en het werkproces van ondernemers?

Neem wettelijke kaders vanuit WDO, WMEBV, dienstenwet en SDG hierin mee.

Gevraagd budget

€ 300.000

Bijdrage meerjarenvisie

De interactie van overheidsdienstverlening vormt een samenhangend en toegankelijk geheel voor burgers en ondernemers waarin zij hun weg weten te vinden en die in hun behoeften voorziet. Ze beschikken over een integraal beeld van hun persoonsgebonden informatie (grondslagen, berichten, dossiers, etc.) die een rol speelt bij overheidsdienstverlening én die zij zelf kunnen gebruiken in het maatschappelijk (digitale) verkeer.

De overheid weet hen te bereiken, conform de voorkeuren die zij zelf kunnen aangeven: digitaal of op alternatieve wijze.

Algemeen onderzoeksbudget programmeringstafel

Interactie

In het kort

Nu de overheidsdienstverlening steeds vaker digitaal wordt afgenomen beschikken de dienstverleners over veel gegevens van inwoners. Deze persoons-, bedrijfs- en regelingsgegevens zijn voor inwoners te raadplegen in de MijnOmgevingen van de afzonderlijke dienstverleners. Door deze persoons-, bedrijfs- en regelingsgegevens van dienstverleners op rijksniveau en de medeoverheden te presenteren in Mijn<Naam inwoner> ontstaat een integraal overzicht van bij de dienstverleners bekende en beschikbare gegevens.

Mijn<Naam inwoner> heeft meerwaarde voor zowel de inwoner als de dienstverleners. Het geeft de dienstverleners inzicht in de afgenomen diensten en lopende aanvragen bij andere dienstverleners. Met dit inzicht kan de inwoner beter ondersteund worden bij vragen over lopende dienstverlening, bij nieuwe dienstverlening en bij levens- en bedrijfsgebeurtenissen.

De eerste stap om te komen tot de Mijn<Naam inwoner> is een verkenning naar hoe de Mijn<Naam inwoner> vormgegeven kan worden zodat een helder en integraal beeld ontstaat dat werkbaar is voor inwoners en dienstverleners. Deze verkenning wordt uitgevoerd in co-creatie met inwoners, dienstverleners, opdrachtnemers en beleid.

In de volgende fase worden de resultaten van de verkenning in kleinschalige pilots beproefd.

Doel

- Verkenning naar het tonen van persoons-, bedrijfsgegevens en gegevens over aangevraagde diensten in één (digitaal) overzicht

Resultaat

- Integraal overzicht dat dienstverleners inzicht geeft in aangevraagde en afgenomen diensten bij de eigen organisatie en bij andere dienstverleners
- Betere en persoonlijke dienstverlening aan burgers en ondernemers

Gevraagd budget

€ 200.000

Bijdrage meerjarenvisie

Het domein Interactie i.c.m. Toegang en Gegevensuitwisseling.

Vergroten transparantie van de overheid (over welke gegevens beschikt de overheid) en bevorderen van de autonomie van de inwoner(s) (hergebruik van geverifieerde gegevens in het maatschappelijk (digitaal) verkeer).

Uitwerking en borging Digikoppeling voor API's

In het kort

Een federatief datastelsel gebaseerd op API's vraagt om vernieuwing van de standaard Digikoppeling.

Vanuit de gemeentelijke activiteiten rond de visie Common Ground is een aantal pijnpunten onderkend bij huidige koppelingen. Binnen de VNG is gewerkt aan een oplossing voor deze pijnpunten in de vorm van afspraken en standaarden. Tevens is het besef ontstaan dat deze afspraken en standaarden niet het taakgebied exclusieve van de VNG behoren. De financiering wordt gebruikt om de standaarden correct (en na beoordeling) binnen GDI onder te brengen. De activiteiten die daarvoor nodig zijn behoeven zelfstandige financiering i.v.m. de omvang en complexiteit.

Gevraagd budget

€ 891.000

Bijdrage meerjarenvisie

Sluit aan op de opgave in het domein Gegevensuitwisseling (hoofdstuk 5 in de meerjarenvisie GDI), meer specifiek de meer technische aspecten van de volgende punten:

- Het technisch kunnen implementeren wat functioneel, juridisch en beleidsmatig wenselijk is rondom de norm 'data bij de bron'. Het op grote schaal toepassen van de op zich bekende technologie vraagt om nieuwe, meer specifieke standaarden, interoperabiliteitsmodellen en referentie implementaties.
- Invulling geven aan het uitgangspunt 'federatieve opbouw', wat o.a. vraagt om standaarden voor het automatisch leggen van koppelingen, het kunnen delegeren van rechten (autorisaties) en automatiserbaar beheer van PKI-overheid voor authenticatie.
- Invulling geven aan het uitgangspunt 'borgen publieke waarden' met de aspecten transparantie, accountability en gegevensbescherming welke invulling krijgen door standaarden voor audit logging, verwerkingenlogging en het inzichtelijk maken van datagebruik door verwerkers namens verwerkingsverantwoordelijken, als onderlegger voor audits.

Durf en doe-platform

In het kort

Een platform voor research & development voor gegevensuitwisseling in een federatief datastelsel in het verlengde van het kennisplatform API's waarbij de diverse kennispartners expertise inbrengen op het gebied van ontwikkeling en standaardisatie. Oftewel een plek waar mensen die nu met ontwikkeling bezig zijn bij diverse organisaties samen kunnen ontdekken of het werkt vanuit de praktijk en vanuit de uitvoering. Een tastbare, technische omgeving waar in ontwikkeling zijnde GDI-standaarden in samenhang kunnen worden beproefd en verder ontwikkeld.

Gevraagd budget

€ 980.000

Bijdrage meerjarenvisie

De uitvoering van de interbestuurlijke datastrategie: doorontwikkeling van het stelsel van basisregistraties naar een federatief datastelsel. Het beoogde platform draagt eraan bij dat de strategische beleidsdoelstellingen en bijbehorende uitdagingen in de praktijk worden beproefd en bevordert de samenwerking om de meerjarenvisie te verwezenlijken.

Algemeen onderzoeksbudget programmeringstafel Gegevensuitwisseling

In het kort

Het doel van de programmeringstafel Gegevensuitwisseling is te werken naar een GDI waar afspraken, standaarden en generieke voorzieningen zijn opgenomen die nodig zijn om verantwoord datagebruik te faciliteren tussen data-aanbieders en datagebruikers binnen de overheid en tussen overheid, bedrijfsleven en burgers.

Binnen de tafel zal een afweging gemaakt worden welke functies gezamenlijk met afspraken, standaarden en waar nodig met voorzieningen ingevuld moeten worden om de maatschappelijke doelstellingen te bereiken. Aan de programmeringstafel Gegevensuitwisselingen zullen de beleidswensen in de vorm van het 'wat' geconfronteerd met de technische mogelijkheden en logische volgorde in de vorm van het 'hoe'. Hiertoe wil de programmeringstafel Gegevensuitwisseling enkele onderzoeken uit laten voeren teneinde de kennispositie verder te versterken. Met de nodige onderzoeken kan een basis worden gecreëerd om de vervolgcities te kunnen bepalen.

Deze prioriteiten dienen nog van nadere duiding te worden voorzien. Denk hierbij aan het in kaart brengen van bepaalde ontwikkelingen, het ontwikkelen van bepaalde systematiek of nader inkleuring geven van de ontwikkelingen zodat deze beter bespreekbaar en programmeerbaar worden aan de programmeringstafel.

Bij het benoemen van de onderzoeksvragen zal maximaal gebruik worden gemaakt van de reeds beschikbare kennis en de lopende initiatieven die er zijn op deze prioriteiten.

Deze uitvraag dient er dus toe om experts op de diverse prioriteiten te kunnen raadplegen en in de vorm van onderzoeken, businesscases, rapportages, analyses enz. hun licht te laten schijnen zodat de programmeringstafel handvatten krijgt om beter te kunnen programmeren.

Gevraagd budget

€ 500.000

Bijdrage meerjarenvisie

Het domein Gegevensuitwisseling. De informatie die wordt opgedaan in de onderzoeken, analyses etc., draagt bij aan het bieden van inzicht en overzicht op de specifieke prioriteiten en biedt de programmeringstafel handvatten om beter te kunnen programmeren en daarmee invulling te geven aan de realisatie van de GDI-meerjarenvisie.

Gegevensuitwisseling 2.0

In het kort

Experimenteren met generieke manieren van gegevensuitwisseling onder regie van de burger op een hoog betrouwbaarheidsniveau (eIDAS), vooruitlopend op de komst van wallets of regietoepassingen, hetgeen zal leiden tot afspraken en kaders voor uitwisseling van gegevens.

Gevraagd budget

€ 1 mln.

Bijdrage meerjarenvisie

Over vijf jaar wil de overheid dat de afspraken, standaarden en generieke voorzieningen die nodig zijn om verantwoord datagebruik te faciliteren binnen de overheid en tussen overheid, bedrijfsleven en burgers in de GDI zijn opgenomen.

Doorontwikkeling generieke stelselfuncties Federatief Datastelsel

In het kort

De GDI ondersteunt momenteel met bestaande standaarden en voorzieningen een aantal generieke functies binnen het stelsel van basisregistraties. De belangrijkste doelen zijn efficiëntie en het creëren van duidelijkheid naar afnemers van gegevens, zodat zij eenduidigheid en samenhang tussen registraties ervaren en ondersteund worden in het gebruik van gegevens uit meerdere registraties. De generieke functies zijn:

1. functies waarmee de gegevens uit het stelsel gebruikt kunnen worden, in de GDI wordt dit ingevuld met Digilevering en de standaard Digikoppeling;²
2. functies voor het beheren van de gegevens en de kwaliteit ervan, in de GDI is dat ingevuld met Digimelding;
3. functies voor het bieden van inzicht in, en overzicht van het stelsel, in de GDI vormgegeven met de Stelselcatalogus.

Deze huidige stelselvoorzieningen zullen in het licht van het toekomstbeeld van een federatief datastelsel doorontwikkeld worden naar een bredere systematiek van afspraken, standaarden en voorzieningen. Om die ontwikkeling op gang te brengen is in eerste instantie uitzoek- en ontwikkelwerk nodig om tot de gewenste afspraken en standaarden te komen en vervolgens ook aanpassingen in de huidige stelselvoorzieningen zodat de huidige bouwstenen aangepast zijn om te kunnen functioneren in een bredere systematiek van afspraken, standaarden en voorzieningen. Daarvoor is onder meer expliciete inzet gewenst van experts op het gebied van afsprakenstelsels bij Logius.

Gevraagd budget

€ 2 mln.

Bijdrage meerjarenvisie

Er is sprake van meer gegevensdeling, waarbij afnemende publieke en private organisaties de gegevens direct bij de 'bron' bevragen, hetzij via een digitale omgeving van burgers en ondernemers zelf, hetzij rechtstreeks. Daarmee is de overheid een van de vele spelers in een veel groter netwerk van gegevensuitwisseling. Niet alleen in Nederland is deze ontwikkeling gaande, ook in Europees verband zien we deze ontwikkelingen terug, waaronder in de Data Governance-verordening, de Single Digital Gateway-verordening en de eIDAS-verordening. Om dit in goede banen te leiden wordt in de meerjarenvisie GDI gepleit voor een organisatie-overstijgend gegevenslandschap dat '(...) verantwoord datagebruik ten behoeve van nationale en Europese opgaven mogelijk maakt en dat overheidsorganisaties én private partijen ontzorgt door verbindingsvraagstukken op te lossen.'

² Het gaat om de volgende functies: Faciliteren gebruik en aansluiten, Inzage via portaal/viewer/app, Directe bevraging en levering via systeem-systeem, Levering als zich een mutatie of gebeurtenis voordoet en Notificeren.

Doorontwikkeling Diginetwerk 2023

In het kort

In 2020 is een doorontwikkeldocument Diginetwerk opgesteld door een werkgroep o.l.v. BZK. Dit vormde de basis voor de doorontwikkeling 2021 en verder. Dit voorstel betreft de invulling voor de jaren 2023/2024 en bouwt voort op de jaren 2021/2022.

Om de toegevoegde waarde van Diginetwerk te blijven leveren in een omgeving waar de techniek zich steeds verder ontwikkelt zijn de thema's voor de doorontwikkeling 2023 en verder:

- **Verbreiding gebruik:** zorg voor verbreding van de doelgroep en daarmee ook toename van het gebruik van Diginetwerk.
- **Gebruik in kaart:** meer inzicht in waar Diginetwerk voor kan worden gebruikt en hoe het wordt gebruikt.
- **Continuïteit en veiligheid:** zorg dat Diginetwerk wordt aangepast als de stand van de technologie daarom vraagt.
- **Collectieve aansluiting clouddiensten:** hoe meer de informatievoorziening beweegt richting de cloud, hoe meer dataverkeer via Diginetwerk kan worden afgehandeld naar de cloud. Draagt bij aan collectieve ontsluiting van de hybride Rijkscloud.
- **Vernieuwing:** Onderzoek hoe Diginetwerk kan bijdragen aan collectieve datadeling via dataknooppunten. Daarnaast kunnen nieuwe technologieën disruptief van aard zijn op de uitgangspunten van Diginetwerk. Zorg dat we zicht houden op welke technologieën dat zijn en hoe Diginetwerk daarop moet acteren.

Gevraagd budget

€ 300.000

Bijdrage meerjarenvisie

1. Innovatie
2. Klaar voor de toekomst
3. Sluit aan op Modernisering Basisinfrastructuur en hiermee sluit het de basisinfrastructuur van Logius aan op die van de gehele overheid.

Algemeen onderzoeksbudget programmeringstafel Infrastructuur

In het kort

Het domein Infrastructuur ondersteunt de volgende politieke en maatschappelijke doelstellingen:

- De veilige uitwisseling van persoonsgegevens tussen overheden;
- Het optreden als één overheid door het aanbieden van een integrale dienstverlening;
- Digitale autonomie en weerbaarheid tegen de machtspositie van grote tech-ondernemingen.

Op 18 mei 2022 heeft de programmeringstafel Infrastructuur gesproken over de prioriteiten die de tafel gezamenlijk wil stellen. Deze liggen in het verlengde van de genoemde politieke doelstellingen.

De benoemde prioriteiten zijn:

- Veiligheid in de keten (tussen overheden)
- Cloudtoepassingen
- Open source
- Europese ontwikkelingen (infrastructureel, bouwblokken beleidsmatig en wetgevend)

Deze prioriteiten dienen nog van nadere duiding te worden voorzien. Denk hierbij aan het in kaart brengen van bepaalde ontwikkelingen, het ontwikkelen van bepaalde systematiek of nader inkleuring geven van de ontwikkelingen zodat deze beter bespreekbaar en programmeerbaar worden aan de programmeringstafel.

Bij het benoemen van de onderzoeksvragen zal maximaal gebruik worden gemaakt van de reeds beschikbare kennis en de lopende initiatieven die er zijn op deze prioriteiten.

Deze uitvraag dient er dus toe om experts op de diverse prioriteiten te kunnen raadplegen en in de vorm van onderzoeken, rapportages enz. hun licht te laten schijnen zodat de programmeringstafel handvatten krijgt om beter te kunnen programmeren.

Gevraagd budget

€ 500.000

Bijdrage meerjarenvisie

Het domein Infrastructuur. De informatie die wordt opgedaan in de onderzoeken, draagt bij aan het bieden van inzicht en overzicht op de specifieke prioriteiten en biedt de programmeringstafel handvatten om beter te kunnen programmeren en daarmee invulling te geven aan de realisatie van de GDI-meerjarenvisie.

Inrichting Stelsel Toegang

Projecthistorie

2022 ● Afronding verkenning

Aanleiding en doel

De novelle voor de Wet digitale overheid (Wdo) is op 7 juni 2022 met grote meerderheid in de Tweede Kamer aangenomen. Naar verwachting zal de Eerste Kamer in de tweede helft van 2022 met het wetsvoorstel instemmen. Inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2023.

De inwerkingtreding van de Wdo maakt dat er een nieuw Stelsel Toegang wordt ingericht:

- De minister van BZK wordt verantwoordelijk voor het stelsel, kan zelfstandig sturen en krijgt de bevoegdheid om regels te stellen.
- Voor het burgerdomein worden naast het publieke middel DigiD ook private middelen toegelaten.
- Voor het bedrijvendomein:
 1. gaan publiekrechtelijke regels gelden. De huidige private e-herkenningspartijen moeten formeel worden toegelaten tot het stelsel.
 2. kunnen nieuwe private aanbieders worden toegelaten.
 3. wordt een publiek middel ontwikkeld om kosteloos te kunnen inloggen bij de Belastingdienst¹.
- Het nieuwe Stelsel Toegang wordt gefaseerd uitgevoerd en in gebruik genomen.
- De juridische, organisatorische en technische basis van het stelsel zal zo veel als mogelijk kort na de inwerkingtreding van de wet gereed zijn.
- De aansluiting van alle organisaties met een publieke taak op het nieuwe stelsel zal naar verwachting op 1 april 2026 volledig afgerond zijn.
- Dan zijn voor burgers en ondernemers de organisaties met een publieke taak digitaal bereikbaar met alle tot het stelsel toegelaten publieke en private inlogmiddelen.

Het Stelsel Toegang geeft invulling aan het kabinetsbeleid voor de vernieuwing en verbetering van de digitale dienstverlening. Het stelsel geeft zekerheid over veilige en betrouwbare toegang tot dienstverlening door organisaties voor de uitvoering van een publieke taak.

Burgers en ondernemers krijgen op eenvoudige en klantvriendelijke wijze met meer generieke authenticatiemiddelen toegang tot overheidsdienstverlening.

Met de Wdo wordt invulling gegeven aan kabinetsbeleid, EU-wet- en regelgeving en de GDI-meerjarenvisie.

Er wordt een (nieuw) Stelsel Toegang ingericht op basis van de Wdo. Daarnaast is er een aantal (ondersteunende) functionaliteiten die gerealiseerd gaan worden. Deze functionaliteiten kunnen betrekking hebben op inrichting, onderzoek, (door)ontwikkeling en realisatie. Het gaat om de volgende activiteiten:

- inrichten en operationaliseren serviceorganisatie Toegang
- inrichting B&E van de randvoorwaardelijke voorzieningen Stelsel Toegang
- ontwikkelen digitaal toegang verlenen restgroepen
- onderzoeken doorlooptijd realisatie van een nieuw koppelveld met DigiD
- realisatie eNIK PIN Reset
- PoC vereenvoudigde aansluiting dienstverleners en authenticatiediensten
- optimaliseren aansluitproces dienstverleners
- vooronderzoek implementatie DigiD balieondersteuning
- voorkoming van fraude en misbruik
- eH-leveranciers aansluiten op gebruik DigiD
- realiseren activeren eH-inlogmiddel via BSNk (2024)

Planning

2022 Verkenning
 2023 Realisatie
 2024 Realisatie en aansluiting overheidspartijen
 2025
 2026 Alle overheidspartijen aangesloten

¹ Betreft de uitvoering van de Motie van der Molen

Domein	Toegang
Type project	Lopend
Opdrachtgever	BZK I&T
Opdrachtnemer	Programma EDI (ICTU, Logius, RvIG, Agentschap Telecom, RDW + externen consortium)
Fase	Vorbereiding, ontwikkeling

Projecthistorie

- 2022** • Start programma
- 2021** • (Politieke) voorbereiding en besluitvorming

Elektronische digitale identiteit en e-wallet

Aanleiding en doel

De staatssecretaris heeft de ambitie uitgesproken om in het kader van de herziening eIDAS in 2025 een raamwerk voor e-wallets beschikbaar te hebben voor de elektronische digitale identiteit. Met dit raamwerk kunnen ingezet in Nederland met onze nationale EDI-wallet digitaal zichzelf identificeren, een elektronische handtekening zetten en zelf gegevens en documenten delen in het publieke en het private domein. Het verlaagt de administratieve lasten voor burgers en ondernemers. De wallet is zowel online als offline te gebruiken en geeft de burger en ondernemer de regie op het delen van gegevens met publieke en private organisaties.

Planning

- 2023 Inrichting programma en deelprojecten
 - Eerste vorm van open source voorbeeldwallet beschikbaar
 - Start pilots
 - Deelname aan Large Scale EU Pilot
- 2024 Alle Nederlandse overheidsbronnen ontsloten aan wallet
- 2025 Wallet werkend beschikbaar voor alle Nederlanders

Betrokken partijen

BZK is de opdrachtgever
ICTU, Logius, RvIG, Agentschap Telecom, RDW + externen consortium

Gevraagd budget

Het benodigde budget voor 2023 bedraagt € 15.517.856,-
Vernieuwingsbudget

Achtergrondinformatie

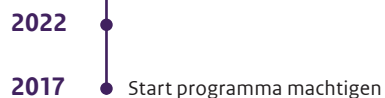
Projectinformatie
Website

Vertegenwoordigen - Ontsluiting van informatie over wettelijke vertegenwoordiging (curatele, bewind, mentorschap, ouderlijk gezag)

Projecthistorie

Aanleiding en doel

Burgers kunnen veilig en betrouwbaar inloggen bij de overheid. Burgers die op basis van wet- en regelgeving niet zelf mogen handelen worden ondersteund met functionaliteiten die wettelijke vertegenwoordiging mogelijk maakt. Digitalisering biedt kansen waarin inclusie – iedereen moet mee kunnen doen – belangrijk is. Digitale processen voor vertegenwoordiging geven hier invulling aan.

Wettelijke vertegenwoordiging (ouderlijk gezag, bewindvoering, curatele) is geregistreerd in een overheidsregister.

Het doel van dit project is het digitaal ontsluiten van de registers met een generieke toepassing om zo realtime inzicht te krijgen in de relaties van vertegenwoordiging. Wettelijk vertegenwoordigers kunnen dan namens degene die ze vertegenwoordigen digitaal diensten afnemen bij de overheid.

Planning

2022 Start realisatie
2023 Afronding realisatie

Betrokken partijen

- BZK is de opdrachtgever
- Raad voor de rechtspraak, CJIB en Logius realiseren de benodigde functionaliteiten in afstemming met BD, VNG, J&V, VWS, RvIG
- Dienstverleners met een publieke taak zijn verantwoordelijk om tijdig aan te sluiten.

Gevraagd budget

Het benodigde budget voor 2023 bedraagt € 5 mln.

Achtergrondinformatie

Projectinformatie
Website

FBS: Federatief Berichten Stelsel

Projecthistorie

- 2023** • Migraties dienstverleners, livegang FBS
- 2022** • Livegang launching customer eerste generieke service: bekendmakingen
- 2020** • Visie voor berichtenverkeer MijnOverheid (gegevens) en Berichtenbox
- 2019** • Alleen uitvoering 'no-reget'-acties t.b.v. migratie Berichtenbox i.v.m. bestuurlijke herijking FBS
- 2018** • Globaal ontwerp en aanpak voor FBS
- 2016** • Beslisnota voor vernieuwing berichtenvoorziening (Digicommissaris & Ministerraad). Basis voor opdracht tot migratie van de Berichtenbox naar Logius, vooronderzoek Federatief Berichtenverkeer en overheidsbrede interactiestrategie

Opgave (aanleiding en doel)

FBS is een stelsel waarbij gebruik wordt gemaakt van een aantal generieke services, eigen berichtenmagazijnen van de aangesloten organisaties en één centrale voorziening, de Berichtenbox voor Burgers en Ondernemers (BBO). Het initiatief voor deze nieuwe opzet komt van dienstverleners zelf. Logius realiseert samen met hen deze innovatie. De overgang naar het nieuwe federatieve stelsel gebeurt terwijl de winkel gewoon openblijft: de continuïteit van dienstverlening aan burgers en ondernemers staat bovenaan.

Ontwikkelingen

FBS vervangt ook het huidige GLOBE, het oude berichtenmagazijn van MijnOverheid/Berichtenbox. De overgang naar BBO is noodzakelijk door aflopende contracten met de huidige leverancier. In de toekomst staan berichten in een eigen magazijn of het nieuwe gedeelde centraal berichtenmagazijn (BBO) van Logius. Zo is geen sprake meer van dubbele opslag van berichten. Met FBS geven burgers of ondernemers zelf aan hoe zij door de overheid benaderd willen worden. Daarbij is FBS 'ID-neutraal', wat wil zeggen dat het stelsel op de toekomst is voorbereid: zowel berichten op basis van BSN, RSIN en KVK-nummer of andere nieuwe nummers kunnen worden verwerkt.

De voordelen op een rij

- Toekomstvast: past in de overheidsdoelstelling van papier naar digitaal.
- Efficiënt: één bericht op één plek, geen dubbele opslag.
- Keuzemogelijkheid voor burgers: zij kiezen het communicatiekanaal voor hun berichten.
- Herbruikbaarheid: de generieke services, gebouwd volgens de nieuwste microservicetechnologieën, zijn breder inzetbaar binnen de overheid en op termijn ook daarbuiten.

Voor wie

Het Federatief Berichten Stelsel is straks te gebruiken door alle huidige klanten van MijnOverheid/Berichtenbox én organisaties die op dit moment de stap naar MijnOverheid/Berichtenbox nog niet hebben genomen.

Hoe is het nu?

Als een dienstverlener een formeel bericht wil verzenden naar een burger, kan dat nu via MijnOverheid/Berichtenbox. Hiervoor slaat Logius een kopie van dat bericht op. Deze dienstverlening van Logius wordt als duur ervaren, waardoor gebruik van MijnOverheid/Berichtenbox zich niet verder uitbreidt.

Opbouw oplossing

- Interactielaag: manier waarop er met de burger/ondernemer gecommuniceerd wordt.
- Generieke services: de kern van FBS wordt gevormd door een aantal generieke services. Deze bieden de benodigde functionaliteiten voor berichtenverkeer. U kunt gebruikmaken van één of meerdere services.
- Berichtenmagazijnen: van de aangesloten organisatie of de centrale BBO.
- Afsprakenstelsel: set aan afspraken hoe we met elkaar samenwerken in dit stelsel.

Hoe gaat het straks?

Aangesloten organisaties verzenden niet langer berichten via de MijnOverheid/Berichtenbox, maar maken hun eigen archief toegankelijk voor de burger. Als er een nieuw bericht is attenderen zij de burger daarover door het bericht aan te melden in het stelsel. Het bericht wordt dan opgenomen in de berichtenlijst en de burger (of ondernemer) krijgt via de notificatieservice een melding (op het door hemzelf gekozen communicatiekanaal) dat er een bericht voor hem is. Hij krijgt via FBS direct toegang tot het bericht in het archief van de dienstverlener. Als de dienstverlener het archief niet kan of wil openstellen is er de BBO: Berichtenbox voor Burgers en Ondernemers.

Gevraagd budget

Totaal begroot budget: € 38 mln.2022: € 10,5 mln., 2023: € 10 mln. (Vernieuwingsbudget)

Achtergrondinformatie

Projectinformatie: Nee

Website: www.logius.nl/diensten/federatief-berichten-stelsel

Domein	Interactie
Type project	Lopend
Opdrachtgever	BZK/DS
Opdrachtnemer	Logius en mogelijke andere partners
Fase	Onderzoek/Realisatie/ Implementatie

Projecthistorie

- 2023** • Uitbreiding doelgroep en overgang naar 2-factor-authenticatie
- 2022** • MijnOverheid heeft op dit moment bijna 9,5 miljoen gebruikers, de Berichtenbox-app heeft ruim 5 miljoen gebruikers, de MijnGegevens-app heeft ca. 100.000 gebruikers
- 2022** • Lancering MijnGegevens-app
- 2018** • Lancering Berichtenbox-app
- 2008** • Start MijnOverheid als Berichtenbox voor burgers, in de tijd verder aangevuld met inzage persoonlijke relevante gegevens m.b.t. dienstverlening van de overheid

Doorontwikkeling MijnOverheid

Opgave (aanleiding en doel)

In de toekomst willen we dat er meer dienstverleners zijn aangesloten (van ca. 450 naar >1000), dat er meer persoonlijke relevante gegevens beschikbaar zullen zijn, ook gedacht vanuit levensgebeurtenissen, en dat burgers meer regie kunnen nemen om op basis van 'user consent' persoonlijke gegevens te delen of juist niet te delen met partijen die zij hierover willen informeren.

Opgave (aanleiding en doel)

Dit project is een vervolg op het project 'Doorontwikkeling MijnOverheid 2020-2022'. Ideeën die in dat project zijn verkend of opgestart, kunnen met dit voorstel geëffectueerd gaan worden. Daarnaast zijn er ook nieuwe updates en projecten die uitgevoerd dienen te worden.

Daarnaast zijn er verschillende politieke toezeggingen en wetswijzigingen zoals:

- gevolgen wetswijziging MEBV
- kamerbrief Regie op Gegevens
- ondersteunend aan diverse toezeggingen en wetstrajecten, bijvoorbeeld 'tonen energielabel huurwoning'.

Ontwikkelingen

MijnOverheid is reeds een breed ingeburgerd platform dat burgers helpt om overzicht te hebben bij het zakendoen met de overheid. Het is zaak dat MijnOverheid doorontwikkeld wordt, zoals dit ook afgelopen jaren en het lopende jaar plaatsvindt, opdat de voorziening blijft aansluiten en mogelijk beter aansluit bij de gebruikersbehoeften en daarmee aantrekkelijk en gebruikersvriendelijk blijft voor zowel de jongere 'digital native' als de meer traditionele digitale gebruikers én opdat nog meer dienstverleners het platform inzetten bij het bereiken van hun doelgroep.

De voordelen op een rij

Doorontwikkeling van MijnOverheid 2023-2024 draagt bij aan een open digitale overheid die werkt voor de burger. We zorgen ervoor dat MijnOverheid een aantrekkelijk centraal digitaal platform voor de interactie tussen burger en overheid blijft, middels:

- aantrekkelijk aanbod en breder gebruik
- voldoen aan wetgeving
- faciliteren van andere trajecten
- ontwikkelen van nieuwe concepten die beter aansluiten op behoeften en routines van burgers.

Voor wie

Burgers zullen merken dat onze dienstverlening overzichtelijker en begrijpelijker wordt. Dienstverleners zullen beter gebruik kunnen maken van MijnOverheid en de apps.

Domein	Interactie
Type project	Lopend
Opdrachtgever	BZK/DS
Opdrachtnemer	Logius en mogelijke andere partners
Fase	Onderzoek/Realisatie/ Implementatie

Doorontwikkeling MijnOverheid (vervolg)

Hoe is het nu?

Op dit moment is MijnOverheid nog functioneel ingericht, dit is niet altijd begrijpelijk voor burgers. Ook ontbreken er nog veel relevante persoonsgebonden gegevens en dient Regie op Gegevens in de huidige pilots verder ontwikkeld te worden en nieuwe pilots toegevoegd te worden.

Opbouw oplossing

Doorontwikkeling MijnOverheid draagt bij aan:

- meer gebruik van de generieke voorziening
- groter bereik voor dienstaanbieders
- bieden van een aantrekkelijk platform voor gerelateerde trajecten zoals Regie op Gegevens, Digital Identity en Single Digital Gateway. Hoe gaat het straks?

Burgers:

Het doorontwikkelen van MijnOverheid helpt om de dienstverlening van de overheid verder te verbeteren, waarbij er vooral aandacht zal zijn voor overzichtelijkheid en begrijpelijkheid. Ook proberen we burgers zoveel mogelijk te ontzorgen, bv. het op één plek kunnen vinden van alle berichten die overheidsorganisaties je sturen en alle relevante persoonlijke gegevens m.b.t. overheidsorganisaties. Voor burgers die moeite hebben met het feit dat het aanbod digitaal is, zullen we gepaste ondersteuning bieden.

Dienstaanbieders:

- een groter en effectiever digitaal bereik van hun doelgroep
- een digitaal platform dat zich mee-ontwikkelt met actuele behoefte en noodzaak, zoals: verhoogd inlogniveau, uitbreiding doelgroep, mogelijkheid voor machtigen/wettelijke vertegenwoordiging, doelgroep bereikbaar via mobiele kanaal, meertaligheid en zoekfunctie

- hun nieuwe generieke functionaliteit geïntegreerd in MijnOverheid ten behoeve van Regie op Gegevens, basisregistraties, berichtenverkeer, lopende zaken en digitale identiteit.

Gevraagd budget

Budget voor 2023: € 4 mln.

Achtergrondinformatie

Doorontwikkeling MijnOverheid 2023-2024 (doorloper) heeft betrekking op MijnOverheid: een generieke voorziening voor overheidsdienstverlening, onderdeel van de GDI, en sluit aan op de GDI-meerjarenvisie, o.a. onderdeel 6.1 'Uitgangspunten en beleidskader interactie': Informatiepositie burger verbeteren en Regie op Gegevens.

MijnOverheid is een generieke voorziening die onderdeel uitmaakt van de klantreis van de diverse dienstaanbieders (gemeenten, ZBO's, publieke taken) en de beheerders van basisregistraties (o.a. BRP).

Er is een relatie met:

- het traject Regie op Gegevens
- het domein Gegevens, m.n. inzage en correctie
- het domein Toegang, waaronder machtigen, e-wallet en Digital Identity
- voorstel van VNG 'Publieke dienstverlening standaardisatie overheidsportalen'

Website: MijnOverheid

Apps: Berichtenbox en MijnGegevens.

Implementatie Single Digital Gateway

Projecthistorie

- 2023** • Bepaalde procedures moeten online kunnen worden doorlopen; in specifieke gevallen en op verzoek van de gebruiker met uitwisseling van gegevens via het Once Only-principe
- 2022** • Webpagina's over producten en procedures van gemeenten, provincies en waterschappen moeten voldoen aan eisen SDG-verordening en zijn aangemeld bij Your Europe
- 2020** • Webpagina's over producten en procedures van centrale overheidsorganisaties moeten voldoen aan eisen SDG-verordening en zijn aangemeld bij Your Europe
- 2018** • Het Europees Parlement neemt de Single Digital Gateway-verordening aan

Opgave (aanleiding en doel)

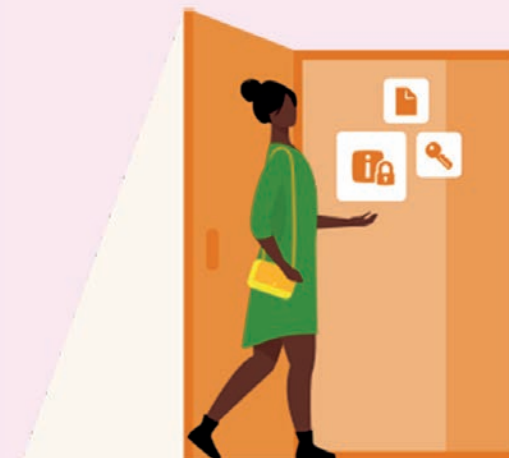
De Single Digital Gateway (SDG) geeft burgers en ondernemers makkelijk toegang tot digitale overheidsdienstverlening in de Europese Unie. Dat gebeurt met het portaal (gateway) Your Europe. Deze centrale toegangspoort verwijst gebruikers door naar de juiste websites in de verschillende lidstaten. Via Your Europe kunnen burgers en ondernemers op een eenvoudige manier betrouwbare informatie vinden over overheidsdiensten, -producten en -procedures in Europa. Sommige procedures kunnen ze bovendien online doorlopen.

Ontwikkelingen

De SDG-verordening is rechtstreeks werkend; overheidsorganisaties in Nederland zijn in beginsel zelf verantwoordelijk voor de implementatie. Verschillende organisaties werken intensief samen voor de implementatie: bevoegde instanties, de nationale portalen (rijksoverheid.nl en kvk.ondernemersplein.nl) en de koepels van decentrale overheden. Inmiddels zijn flinke stappen gezet voor 'Informerer', het eerste onderdeel van de verordening. Nu start de implementatie van het tweede onderdeel, 'Procedures'. In juni 2022 is de Implementing Act OOP aangenomen, waardoor kan worden begonnen met OOTS: het technisch systeem waarmee bewijzen online kunnen worden uitgewisseld.

De voordelen op een rij

- Toegankelijke en grensoverschrijdende overheidsdienstverlening draagt bij aan het verbeteren van de werking van de interne Europese markt. Dit is ook goed voor de Nederlandse economie.
- Your Europe is een vindplaats voor overheidsinformatie, maar ook een keurmerk: gebruikers weten zeker dat het om betrouwbare informatie gaat.

Voor wie

Burgers en ondernemers hebben dankzij de SDG makkelijk toegang tot online dienstverlening van overheidsorganisaties. Dit geldt voor burgers en ondernemers uit andere lidstaten die naar Nederland komen, maar ook voor Nederlandse gebruikers die zaken willen doen met overheidsorganisaties in andere lidstaten.

Hoe is het nu?

Wie nu iets wil regelen met een overheidsorganisatie in een andere lidstaat moet meestal veel uitzoeken, loopt tegen beperkingen aan en kan niet alles online regelen. Informatie is vaak niet beschikbaar in het Engels. Ook is het vrijwel niet mogelijk om online procedures te doorlopen.

Domein	Interactie
Type project	Lopend
Opdrachtgever	BZK/DS
Opdrachtnemer	Nationale Portalen, VNG, IPO, UvW
Fase	Implementatie

Implementatie Single Digital Gateway (vervolg)

Opbouw oplossing

De SDG-verordening bestaat uit drie onderdelen:

1. Informeren
2. Procedures
3. Hulp en ondersteuning bij het vinden van informatie of doorlopen van procedures

Daarbij geldt voor sommige procedures het Once Only-principe: burgers en ondernemers krijgen het recht overheden toestemming te geven onderling digitaal relevante bewijsstukken uit te wisselen. Een gebruiker hoeft dat bewijs maar één keer aan te dragen.

Hoe gaat het straks?

- Eind 2023 hebben inwoners van de EU makkelijk en grensoverschrijdend toegang tot informatie en procedures van overheidsorganisaties.
- De implementatie van de SDG sluit aan bij de plannen van de Europese Commissie voor digitale transformatie: Digital Compass.
- In Nederland sluit de implementatie aan bij de ontwikkeling '1 overheid, 1 loket'.

Gevraagd budget

Totaal begroot: € 13,2 mln.

2022: € 3 mln.

2023: € 3 mln.; € 1,5 mln. WaU-gelden; € 5,7 mln.

Achtergrondinformatie

De implementatie van de SDG-verordening in Nederland wordt gecoördineerd en gefaciliteerd door het ministerie van BZK. De verordening stelt dat er een Nationaal Coördinator (NC) moet zijn. Deze wordt ondersteund door een bureau: het bNC-SDG. Bron: sdg.pleio.nl.

Domein	Gegevensuitwisseling
Type project	Lopend
Opdrachtgever	BZK/DS
Opdrachtnemer	Logius
Fase	Implementatie

Herbouw Digipoort

Aanleiding en doel

Digipoort is de ICT-centrale waar berichtenverkeer voor de overheid afgehandeld wordt. Digipoort werkt als een elektronisch postkantoor. Digipoort ontvangt het bericht, controleert het bericht op een aantal eisen, en bevestigt desgewenst namens de organisatie de ontvangst van het bericht. Logius zorgt voor de beschikbaarheid, juiste werking, continuïteit en beveiliging van Digipoort. We beheren zowel de infrastructuur van Digipoort als de standaarden.

Logius is in 2018 gestart met een project om haar berichtenverkeerdienstverlening, beter bekend als Digipoort procesinfrastructuur, te continueren met vernieuwende technologieën. Vervolgens is er een BIT-toets geweest en is het traject in doorlooptijd aanzienlijk gewijzigd. De gunning van de NOK is in sept 2021 afgerond, waarna met de gegunde leverancier Capgemini is begonnen met de voorbereiding op de daadwerkelijke herbouw.

Dit voorstel is al in 2019 ingediend als meerjarig IP-voorstel. De werkzaamheden zijn in 2019 gestart, met toenmalige financiering vanuit BZK. De IP-aanvraag voor de Herbouw Digipoort (inclusief voorbereidingen van de aanbesteding) is door het ICM goedgekeurd voor 2020, 2021 en 2022.

Planning

Eind 2025 Afronding

Betrokken partijen

Wie werkt met wie samen: Logius met BZK/DS en de afnemers van Digipoort (tweewekelijks medewerkersoverleg, Stuurgroep herbouw Digipoort)

Gevraagd budget

Begroot: begroot € 28 mln.

Herkomst financiering: Vernieuwingsbudget, generieke financiering GDI (vanaf 2023)

Achtergrondinformatie

Projectinformatie

Website: rapportage grote ICT-projecten

Naam Herbouw Digipoort

Indiener BZK, directie digitale samenleving

Gevraagd budget € 10 mln.

Bijdrage
meerjarenvisie	1. Als gewenste outcome van het domein Gegevensuitwisseling is benoemd: 'Over vijf jaar zijn de afspraken, standaarden en generieke voorzieningen die nodig zijn om verantwoord datagebruik te faciliteren tussen data-aanbieders en datagebruikers binnen de overheid en tussen overheid, bedrijfsleven en burgers in de GDI opgenomen. De GDI ontzorgt partijen op verbindingsvraagstukken door middel van een aantal generieke systeemfuncties.' 2. De Herbouw Digipoort past binnen het uitgangspunt 'System to system gegevensuitwisseling'. 3. De Herbouw Digipoort wordt genoemd als een van de concrete acties voor de doorontwikkeling van het domein Gegevensuitwisseling in de komende jaren.

Versterking architectuurfunctie in de GDI

In het kort

Om de digitale overheid te laten werken zijn er generieke bouwstenen, standaarden en afsprakenstelsels (GDI). Er is tevens een sturingsmodel (MIDO) waarin alle publieke organisaties met elkaar samenwerken.

Om de GDI, de implementatie en het gebruik ervan te laten slagen is er een verbindende architectuur nodig. Onderdelen hiervan zijn er al, mede aangestuurd door de Architectuurraad, maar een aantal onderdelen moet nog uitgewerkt of verdiept worden. Ten eerste is het nodig om op communicatiegebied nog beter de vertaalslag te maken van architectuur naar de GDI en vice versa. Waarom hebben we het werken onder architectuur nodig en waartoe draagt het bij? Om deze brug op bestuurlijk, strategisch en operationeel niveau te slaan is extra communicatie nodig. Communicatie die aansluit bij de doelgroep, in de vorm van visuals en in andere communicatieve uitingen is nodig.

Ten tweede is er een inhaalslag te maken bij het opleveren van basis-architectuurdocumenten zoals beschrijvingen van GDI-domeinen, totaaloverzichten en specifieke uitwerkingen voor onderdelen van domeinen. Het blijkt lastig om voortgang te boeken op basis van architectuurcapaciteit vanuit de bij de GDI betrokken organisaties. Er is voldoende capaciteit voor begeleiding en review maar capaciteit voor uitwerking van de GDI-architectuur is onvoldoende aanwezig. Extra capaciteit biedt de mogelijkheid hier wel in te voorzien.

Gevraagd budget

€ 725.000

Bijdrage meerjarenvisie

Sluit aan op alle onderdelen. Werken onder architectuur is een van de noodzakelijke kaders waarlangs wordt gewerkt.

Innovatiebudget GDI

In het kort

Het Innovatiebudget is een gevalideerd innovatie-instrument van het ministerie van Binnenlandse Zaken om bottom-up innovatie voor de digitale overheid richting te geven en te stimuleren. Het is specifiek ingericht om kleinschalige pilots/PoC's met een overheidsbrede impact te stimuleren om in samenhang bij te dragen aan ontwikkeldoelstellingen van de digitale overheid. Kernelementen van de Innovatiebudgetmethode zijn:

- vanaf de start samen ontwikkelen met meerdere overheidsorganisaties;
- innoveren met eigen geld middels cofinanciering;
- korte innovatiecycli om de oplossing te bewijzen (1 jaar);
- evenementen/community-activiteiten om de projecten te faciliteren of ondersteunen.

Samengenomen leidt dit tot een innovatiepad waar alle overheidsorganisaties op kunnen aansluiten om met de beste ideeën en innovatieprojecten bij te dragen aan doelstellingen voor de digitale overheid. Voorbeelden van projecten die al het innovatiebudget hebben doorlopen zijn het Algoritme Register, NL Design Systems, Opschalen Waardepapieren en Virtuele Assistent GEM.

Het ondersteunen van het innovatiebudget vanuit het vernieuwingsbudget heeft hoofdzakelijk de volgende toegevoegde waarde voor de MIDO/GDI:

- Een innovatiepad voor de GDI specifiek gericht op kleinschalige innovatieprojecten vroeg in de ontwikkelfase.
- Nieuwe invalshoeken en oplossingen voor de GDI met een hoog innovatiekarakter.
- Bottom-up innovatiecapaciteit van uitvoeringsorganisaties/gemeentes/agentschappen etc. ingezet voor en in samenhang gebracht met doelstellingen van de GDI-meerjarenvisie.
- Een 'feedbackloop' tussen beleid en uitvoering door kennisdeling middels lopende projecten tussen beleid en uitvoering.
- De aansluiting van het innovatiebudget op de GDI zal geborgd worden door MIDO-leden te betrekken bij het selectieproces van de projecten, de selectiekaders van het innovatiebudget vast te stellen op basis van de GDI-meerjarenvisie en succesvol verlopen projecten voor vervolgvragen op de MIDO-tafels te presenteren, zodat op aansluiting en samenhang kan worden gestuurd.

Het innovatiebudget is reeds gefinancierd geweest vanuit het 'oude' IP onder de ICM om kleinschalige pilots/PoC's te ondersteunen. Bij externe en interne evaluatie zijn de hierbij geboekte resultaten positief bevonden.

Gevraagd budget

€ 3 mln.

Bijdrage meerjarenvisie

Het voorstel zal de meerjarenvisie van de GDI als kader gebruiken voor de uitvraag van projectvoorstellen bij de verschillende overheidspartijen. Vervolgens krijgen deze projecten een jaar ontwikkeltijd, waarna een selectie van (succesvolle) projecten wordt gepresenteerd op de MIDO-tafels voor vervolgvragen en mogelijke voortzetting van deze projecten.

